

Årsredovisning

2019

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring

Om länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är bankens moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna och kundägandets principer utmärker även bankverksamheten. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,9 miljoner kunder och cirka 7 200 medarbetare.

Erbjudande 23 lokala bolag

> 3,9 miljoner kunder

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Våra kontor

Innehåll

Inledning

- 3 Om länsförsäkringsgruppen
- 4 Vd-ord: 2019 slutade med rekordresultat
- 5 Års- och hållbarhetsredovisning i korthet

Verksamheten

- 6 Vi följer med på hela resan
- 8 Vi slår vakt om vår del av Skåne
- 10 Vi vill förebygga problem innan de uppstår
- 22 Samverkan som stärker

Hållbarhetsredovisning

- 12 Hållbarhetsredovisning

Finansiella rapporter

- 24 Förvaltningsberättelse
- 35 Noter

Övrig information

- 67 Revisionsberättelse
- 70 Styrelse
- 72 Ledning
- 73 Fullmäktige och valberedning
- 74 Ord & uttryck

Bolagsstämma 2020

Ordinarie bolagsstämma hålls tisdagen den 21 april på Hotell Statt i Hässleholm.

Redovisningen är framtagen av:
Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad i mars 2020.
Foto: Sven Persson/swelo.se.
Grafisk form: swelo.se

”2019 slutade med rekordresultat trots ovanligt många bränder. Vi fortsätter vår tillväxt och har en hög kundnöjdhet. Det är imponerande”

Fler bränder innebär först och främst ett ökat mänskligt lidande för alla som drabbas. Med vår lokala närvaro och vår stora lokalkännedom kan vi agera snabbt och effektivt för att göra skillnad för våra kunder i en tuff situation. Det är därför vi finns.

Redan under våren förstod vi att skadekostnaden för 2019 tenderade att bli mycket hög. Bränderna var många och några var omfattande. Vi satte direkt igång ett intensivt arbete med brandförebyggande åtgärder hos våra kunder både inom Privat och Företag/Lantbruk. Vårt långsiktiga skadeförebyggande arbete är nödvändigt och vi ser tydligt att samverkan med räddningstjänsten och andra samhällsaktörer är avgörande. Många och komplexa skadeärenden har förstås också belastat vår organisation bemanningsmässigt. Trots detta landar vi på ett hyggligt resultat i sakförsäkringsverksamheten. I pressade situationer blir det uppenbart vilka fantastiska medarbetare vi har på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och vilken stark organisation vi har byggt upp.

Under året har vi växt inom samtliga grenar och i vår bankverksamhet når vi för första gången över tio miljarder i affärsvolym. Att växa inom sakförsäkring, där vi redan är marknadsledande, är en bedrift i sig. Att växa med bibehållen hög kundnöjdhet är en annan. I år redovisar vi ett NKI (Nöjd Kund Index) på 92 procent.

2019 blev ett mycket bra år för kapitalförvaltning i allmänhet då flera tillgångsslag ökade markant i värde. Vi är stolta över att faktiskt ha överträffat marknaden i våra aktieinnehav samtidigt som vi förstärkt vår ambition inom hållbarhet. Den positiva utvecklingen gör att vi anställer fler medarbetare och investerar i vår verksamhet. Med nya digitala system för både banktjänster och försäkring, där vi snabbare kan få ut fler tjänster och bättre produkter till våra kunder, trimmar vi verksamheten ytterligare för framtiden. Med lanseringen av ett riktat erbjudande till elbilsköpare – det första i Sverige i sitt slag – lyckas vi samtidigt implementera vårt hållbarhetsarbete i affärsverksamheten på ett naturligt sätt. Detta är bara några exempel från ett lika utmanande som framgångsrikt 2019. Nu ser vi fram emot ett fortsatt spännande och utvecklande 2020!

Niklas Larsson, vd Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Års- och hållbarhetsredovisning 2019 i korthet

Vi har en stadig tillväxt i flertalet av bolagets affärer, några av framgångsfaktorerna är kundernas förtroende och vårt interna arbete "Tillsammans". Genom samverkan mellan avdelningar och affärsområden och tack vare medarbetarnas kompetens och ett genuint engagemang i lokalsamhället har vi förtjänat våra kunders förtroende. Bolaget genomför löpande kundundersökningar och där mäter vi bland annat NPS (Net Promoter Score). Mätningen visade i år att 60 procent av våra kunder är så nöjda att de även är ambassadörer.

Men 2019 var också ett skadedrabbat år där bränderna var många och omfattande. Bolagets totalkostnadsprocent blev 99,7 innan avvecklingsvinster. Vi ser dock en tydlig positiv trend vad gäller färre inbrott, personskador i trafiken och allriskskador. För banken såg vi ökade kundvolym, +5 procent men minskande marginaler vilket påverkade resultatet negativt. Förtroendet för vår lokala skadeavdelning är fortsatt unikt. Vi mäter våra skadekunders nöjdhet regelbundet och de resultat vi får är mycket positiva. Mätningen i december 2019 visade totalt sett en kundnöjdhet på 91,9 procent.

På affärsområde Privat har arbetet med vår bankaffär visat stark tillväxt. Sparande har ökat med 42 procent och utlåning med 8 procent. Beståndsutvecklingen på sakförsäkring har ökat med 3,7 procent under 2019. På affärsområde Företag/Lantbruk har affären tagit ett rejält kliv framåt och vi kan summera året med beståndsutveckling på sakförsäkring för lantbruk med 4,6 procent och för företag 8,2 procent och för banken en affärsvolymtillväxt på 6 procent. I vår livaffär har våra kunders kapital vuxit med cirka 33 procent under året, varav cirka 25 procent kommer från avkastning. Lantbruk har drabbats hårt av skador och har en skadeprocent som närmar sig 90.

Marknadsmässigt har vi lyckats bevara våra höga andelar och tillväxten blev cirka 5 % varav 1,5 % är fler antal försäkringar och resterande 3,5 % kommer från prisökningar och förändring av återförsäkringsprogrammen. Totalt hade vi 92 500 kunder vid årsskiftet 2019, vilket var en uppgång med 950 under året.

Under 2019 har LFAB (Länsförsäkringar AB) implementerat ett nytt banksystem, BaNCs, och vi har sjösatt vårt nya sakförsäkringssystem Ett SAK. Två mycket omfattande affärssystem är nu i drift lokalt.

"Trygga Tillsammans" är bolagets ledord och en förutsättning även inom vårt hållbarhetsarbete. Under 2019 har vi arbetat med att ta fram Hållbarhetsstrategi 2025, och tre förflyttningsområden har identifierats: entreprenörskap, klimatsamverkan och innanförskap. Arbetet har skett genom intervjuer med medarbetare och chefer, workshoppar med styrelse och fullmäktige, risk- och möjlighetsanalyser och intressentdialoger. Vår nya strategi tar ett tydligt avstamp i bolagets affärsplan, intressenters förväntningar och länsförsäkringsgruppens sju gemensamma globala mål. Ambitionen med vår nya strategi är att driva förändrings- och utvecklingsarbete i tydliga processer i samverkan med lokala intressenter som näringslivet, offentlig verksamhet, civilsamhället och skolan. Genom vårt hållbarhetsarbete tar vi en stark position i relevanta frågor i vår del av Skåne. Uthållighet, mod, engagemang och kompetens är viktiga komponenter i arbetet.

Bolagets förtroendekapital är högt. Det ser vi tydligt i arbetet med det nya arbetsgivarvarumärket där antalet ansökningar till våra utlysta tjänster har ökat markant och 2020 presenterar vi vår nya onboardingprocess. Under året har vi drivit flera framgångsrika projekt, bland annat Elis, vårt elbilsprojekt, och bolagets samarbetsprocess samt vår märkesförsäkring med Toyota/Lexus.

Detta bör du ta hänsyn till när du läser hållbarhetsrapporten i sin helhet på sidan 12-21.

1. Vi har tagit utgångspunkt i lagkrav för hållbarhetsredovisning och länsförsäkringsgruppens gemensamma hållbarhetsarbete samt låtit oss inspireras av FN:s globala mål i vårt arbete med att planera och strukturera rapporten. Hur vi uppfyller lagkraven specificeras i förvaltningsberättelsen på sidan 24.
2. Hållbarhetsredovisningen avser all verksamhet inom bolaget och dess dotterbolag.
3. Hållbarhetsredovisningen presenteras som en rapport med korta intervjuer. Våra hållbarhetsprojekt beskriver vi löpande i vår lokala tidning Trygga Tillsammans som ges ut två gånger om året till samtliga hushåll i vår del av Skåne.

Petter Berg, CFO Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Renée Carlsson, Hållbarhet- och kommunikationschef Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Kundnöjdhet i bolaget, NKI

92 %

Antal nya kunder 2019

950

Ökning av sparande

42 %

Våra hållbarhetsprojekt hittar du beskrivna i vår lokala tidning Trygga Tillsammans.

Niklas Larsson, vd

Vi följer med på hela resan

Med kreativitet, nytänk och modigt entreprenörskap kan näringslivet i vår del av Skåne växla upp till nya nivåer. I den utvecklingen spelar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en självklar roll, menar vd Niklas Larsson.

Hur mår egentligen företagarna i nordöstra Skåne? Hur ser de framtida utmaningarna ut? Sydsverige Live, ett samarbete mellan Sydsvenska Handelskammaren och Industrifakta, ger viktiga svar på den frågan.

Av den anledningen är också Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad partner i arbetet.

– För oss är det viktigt att man verkligen lyfter upp synpunkterna från näringslivet i nordöstra Skåne, samtidigt som vi bidrar med vår kunskap. För att våra företagare ska kunna växa framåt måste vi ha en tydlig bild av vilka utmaningar och möjligheter som väntar just här. Sydsverige Live är ett bra sätt för oss att ha örat mot rälsen, säger Niklas Larsson.

Att lyfta fram kommande svårigheter och utmaningar i näringslivet kan låta negativt. Men faktum är att det är precis tvärtom, menar han. Kunskap och insikt är framgångsrika vapen i den avmattning av ekonomin som allt fler nu ser framför sig.

Ett viktigt bollplank

– Det gäller att vara förberedd för att kunna skapa handlingskraft även i ett sådant scenario. Många företag kan skörda frukterna av en lång konjunkturuppgång. Nu är det ett bra läge att fundera på hur de pengarna ska användas framåt och hur man smartast ska investera i nästa fas, säger han.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad bistår inte bara med en unik helhet inom bank och

försäkring. Niklas Larsson vill också att bolaget ska förbli ett viktigt bollplank för de lokala företagen.

– Vi kan hjälpa till att få fram innovationskraften hos företagaren som vill något mer, som är villig att testa något nytt. Vi har en bred kompetens i bolaget och ett brett kontaktnät. Vi följer gärna med på hela resan, från affärsidé till riskhantering, säger han.

Utmaningar i stadskärnan

Bland utmaningarna i nordöstra Skåne finns minskad centrumhandel. Många butiker i centrumkärnan har det tufft, konstaterar Niklas Larsson.

– Jag tror att det finns stora möjligheter att utveckla centrumkärnan på ett nytt sätt. Varför inte använda en tidigare butiks-

ytta till coworking, en modern arbetsmiljö i centralläge där kreativa entreprenörer kan jobba tillsammans? Och tänk om man kunde erbjuda våra e-handlare showrooms mitt i stan?

Samtidigt är han ödmjuk inför utmaningarna som både handlare och fastighetsägare står inför.

– Ja, verkligen. Det gäller att hitta nya affärsmodeller, och nya verksamheter, som gör att människor vill vara i centrum på dagarna. Då får vi också en levande stadsmiljö med caféer, restauranger och butiker.

Hur hittar man de affärsmodellerna?

– På Krinova har de idag ett framgångsrikt Food Hackathon, där olika aktörer och inno-

vatörer samlas för att utveckla framtidens hållbara mat. Det är otroligt framgångsrikt. Varför inte ha ett City Hackathon där engagerade innovatörer från olika branscher samlas för att utveckla framtidens levande centrum?

Från ord till handling

Engagemanget för de lokala företagens växtkraft är uppenbart. Som huvudpartner till "Sveriges Bästa Näringslivsdag" vill Länsförsäkringar Göttinge-Kristianstad både synliggöra och boosta allt fantastiskt som redan sker i regionens näringsliv. Vi är också medgrundare till Ledardagen, ett återkommande forum som lyfter fram vad som är viktigt för regionens företagsledare. – I november hade vi fokus på integration

” A little less conversation, a little more action

och mångfald, syftet var att hitta konkreta aktiviteter där man som ledare kan bidra på olika sätt. Det finns ett stort intresse hos våra ledare att gå från ord till handling, säger Niklas Larsson och avslutar med ett passande Elvis-citat. Det sammanfattar rätt väl Niklas Larssons önskemål inför 2020: "A little less conversation, a little more action."

Göran Trobro, styrelseordförande

Vi slår vakt om vår del av Skåne

Sedan 1837 har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad byggt på samma, närodtrade princip: ett lokalt och starkt engagemang för den gemensamma tryggheten. Vissa saker blir nämligen aldrig omoderna, menar styrelseordföranden Göran Trobro.

– För oss på Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har tanken med delnings-ekonomi varit en självklarhet i över 180 år. Nu ser vi att det börjar bli modernt på många andra håll i världen också, säger Göran Trobro och ler.

Han berättar inlevelsefullt om hur allt en gång började för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och ringar in ett ord som ända sedan starten varit centralt i verksamheten: ömsesidigheten. I byarna började man en gång i tiden dela på den ekonomiska risken om någon skulle drabbas av en brand. Det är fortfarande en väldigt fin tanke, att människor går samman för att hjälpa varandra.

Stor kundkännedom

Idag har samma grundläggande idé förpackats i ett toppmodernt bolag, där produkterna och tjänsterna ständigt utvecklas och anpassas till en bred flora av valmöjligheter inom både bank, försäkring och liv. Andra saker var toppmoderna redan från början.

– Våra kunder är våra ägare. Vi har inga externa aktieägare som kräver en viss avkastning och vi har ingen kvartalsekonomi. Om det blir pengar över i ett kundägt bolag så är det också kunderna som får del av vinsten, antingen i form av bättre service eller som återbäring, säger Göran Trobro och lyfter även fram bolagets starka engagemang för det lokala som en tidlös stöttepelare.

– Våra 118 medarbetare bor själva här och vi försäkrar exempelvis hela 63 procent av villamarknaden. Vi känner våra kunder väldigt väl och våra kunder känner oss. Det gör att vi kan ge trygga och kunniga råd och även hjälpa till på bästa sätt när olyckan är framme. Skadereglering är ett honnörsord i det här bolaget, säger han.

Stöttar det lokala

Tillgängliga lokalkontor är en självklarhet. Men det lokala engagemanget sträcker sig långt utanför kontorsväggarna. Bolaget deltar aktivt i en mängd aktiviteter varje år och hjälper såväl föreningsliv som näringsliv att utvecklas.

– Hållbarhetsarbetet och samhällsansvaret är centrala frågor för oss som lokal aktör.

När samhället mår bra, mår vi också bra, säger han.

– Vi slår vakt om vår del av Skåne. Det handlar om allt från att stötta olika aktiviteter och ungdomsverksamheter ute i de små byarna, till att nattvandera i city. Vi delar ut stipendier och prisar bland annat Årets Hjälte och God Kamrat. Trygghet och hållbarhet handlar också om mjuka värden, inte bara hårda.

Som kundägt bolag drivs inte Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad av ett ständigt ökande vinstintresse, som många andra aktörer. Däremot krävs en finansiell stabilitet, och ansvarsfulla investeringar, för att stärka både det lokala oberoendet och den långsiktiga tryggheten.

– Det som är bra för företaget är bra för

våra kunder. Det är viktigt för oss att säkra vinsterna i våra investeringar och återinvestera dem i lokala affärer.

Ett fint bevis

Länsförsäkringars struktur i Sverige, med 23 olika bolag runt om i landet, säkerställer också den långsiktiga tryggheten lokalt. Inom gruppen finns ett system där bolagen ömsesidigt återförsäkrar varandra, vilket gör att man också kan klara av tuffa skadeår.

– Det är de 23 länsförsäkringsbolagen som gemensamt äger LFAB (Länsförsäkringar AB). Det brukar ju vara tvärtom, men här är det alltså de lokala bolagen ute i landet som sätter ägardirektiven. Pyramiden är vänd upp och ner, säger Göran Trobro.

” Det som är bra för företaget är bra för våra kunder

Samma beskrivning gäller också bestämmande över Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Som kund har man möjlighet att välja, eller själv bli vald till, sin församlings fullmäktigeledamot. Fullmäktige – bolagets högsta beslutande organ – väljer sedan företrädare i form av styrelseledamöter och styrelsen tillsätter i sin tur en vd. – Det är ett väldigt fint bevis på vad ett ömsesidigt ägande faktiskt är, säger Göran Trobro.

Namn: Jonas Ohlson
Bor: Östra Sönnarslöv
Ålder: 48
Yrke: Arbetar med försäljning och projektering på Baga Aquarent

Vi vill förebygga problem innan de uppstår

2004 blev Jonas Ohlson invald i fullmäktige. Nu ser han sig som en ambassadör i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads anda.

– Det känns fantastiskt att arbeta med ett bolag som är så omtyckt, säger han.

För över 20 år sedan grundade Jonas Ohlson företaget Aquarent, med utgångspunkt i Kristianstad. Sedan 2016 ingår verksamheten i Baga Water Technology, men Jonas Ohlson arbetar kvar med fullt fokus på försäljning och projektering.

– Vi säljer vattenreningsutrustning och ordnar så att människor helt enkelt får rent dricksvatten. Om man har en egen brunn, så renar vi vattnet från till exempel järn, mangan och bakterier. I Kristianstadstrakten har vi ju också mycket problem med kalk, säger han.

Reningsprocessen börjar med noggranna vattenprover. Och här finns, påtalar Jonas

Ohlson själv, faktiskt en tydlig koppling till det som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad också arbetar för.

– Mitt mål, precis som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads, är att förebygga problem innan de uppstår. På vissa platser finns exempelvis aggressivt vatten, som kan ge stora vattensador. Ju tidigare man kan upptäcka det, och lösa problemen, desto bättre är det så klart för alla.

En ambassadör

Det är ingen slump att Jonas Ohlson gör en jämförelse med just Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Sedan många år tillbaka är han engagerad som ledamot i

bolagets fullmäktige, där han representerar kretsen Degeberga och Everöd.

– Jag började som suppleant i fullmäktige 2004 och blev ordinarie redan efter något år. Det var faktiskt min svärfar, som satt som ledamot i fullmäktige, som först slussade in mig och fick mig intresserad.

Som fullmäktigeledamot är man inte bara en lyhörd representant för sin krets. Faktum är att fullmäktige är bolagets högsta beslutande organ som bland annat utser styrelsen. Här tar man också ställning till andra stora frågeställningar och beslut. – Ett exempel är kampanjen Trygga Tillsammans, då vi delade ut brandsläckare,

” Det känns väldigt positivt att vi arbetar så mycket i förebyggande syfte

brandvarnare, brandfiltar och mycket annat. Det känns väldigt positivt att vi arbetar så mycket i förebyggande syfte. För mig är också hållbarhetsarbetet viktigt. Man är en ambassadör i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads anda.

Ett omtyckt bolag

Delaktigheten, att varje kund även är delägare, lyfter han också fram som särskilt betydelsefullt i rollen som fullmäktigeledamot. Att engagemanget dessutom leder till trevliga möten är en bra bonus.

– För inte så länge sedan stod jag i Everöd och delade ut reflexer och under hösten

var jag med under ett event för elbilar. Det är alltid kul att träffa folk på orten och om någon har frågor eller funderingar så kan vi också hjälpa till och vägleda till rätt person.

– Och jag måste säga att det är väldigt kul att representera Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Det är väldigt sällan någon har något negativt att säga. Det känns fantastiskt att arbeta med ett bolag som är så omtyckt.

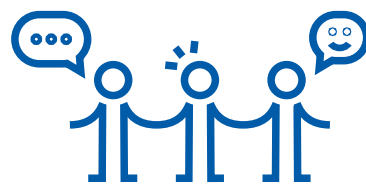
Vill du också vara med och påverka?

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är ett kundägt bolag. Eller uttryckt på ett annat sätt –Är du kund hos oss är du också delägare. Fullmäktige är bolagets högsta beslutande organ och finns till för att bevaka kundernas intresse i bolaget. Ledamöterna väljs bland kunderna och av kunderna genom röstningsförfarande.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads verksamhetsområde är uppdelat i tolv valdistrikt och val till fullmäktige sker vart tredje år för respektive distrikt enligt ett rullande schema. Målet är att fullmäktiges sammansättning ska spegla vår kundbas. Vår förhoppning framöver är därför att öka mångfalden och att fler kvinnor och yngre personer vill ta chansen att påverka vårt lokala bank- och försäkringsbolag.

Det här gör fullmäktigeledamöterna

- Företräder kunderna
- Fattar strategiska beslut om bolagets utveckling
- Utser styrelse
- Är ambassadörer för bolaget

Följande distrikt har val till fullmäktige hösten 2020

Valdistrikt 1: Brönnestad, Norra Mellby Finja, Häglinge, Hörja, Mätteröd, Röke, Västra Torup

Valdistrikt 6: Broby, Glimåkra, Hjarsås, Emmislöv, Knislinge-Gryt

Valdistrikt 9: Tollarp, Träne

Valdistrikt 11: Degeberga, Everöd

Hållbarhetsredovisning

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Hållbar organisation

Vi har ett viktigt samhällsuppdrag. Som bank och försäkringsbolag erbjuder vi lösningar för trygghet och ekonomisk säkerhet om något oförutsett händer. Vi vänder oss både till privatpersoner, företag och lantbruk och bidrar till ekonomisk tillväxt och finansiell stabilitet med vår värdegrund – närhet, engagemang och trygghet – som bas. I grunden vill vi vara en aktör som skapar trygghet och stabilitet i den region där vi verkar och i det uppdraget är hållbarhetsfrågorna viktiga. Såväl privata fastighetsägare som företag påverkas av till exempel klimatförändringar och social oro. Genom att ta stort ansvar för hållbarhetsfrågorna bidrar vi både till att minska våra egna och våra kunders risker samt till en hållbar utveckling av nord-östra Skåne och Österlen. Tillsammans med lokalsamhälle, kunder och affärspartners arbetar vi för att minska risken för brott, skador och olyckor samt för att minska utanförskap. Vi arbetar metodiskt med klimat- och miljöfrågor och har en ambition att vara ett föredöme och inspirera andra aktörer till förändring.

Hållbarhetsrisker

Riskvärdering och riskhantering är centrala delar av vår verksamhet, både som försäkringsbolag och som bank. Därför har vi under lång tid utvecklat rutiner och metoder för att värdera risker och i detta arbete är identifiering och värdering av hållbarhetsrisker centralt.

Varje vår gör vi en riskworkshop där vi identifierar vilka risker som kan påverka vår verksamhet och vad vi påverkar genom vår verksamhet. I workshoppen tar vi även upp hållbarhetsrisker. Vi arbetar med både möjlighets- och riskperspektivet samt lyfter fram de möjligheter vi har att bidra positivt genom vår verksamhet och de områden som vi påverkar negativt. Exempel på möjligheter är det arbete vi driver tillsammans med unga i utsatta områden, där vi ser att risken för skadegörelse och utanförskap minskar genom vårt arbete. Klimatfrågan är ett område där vi ser att vi kan ha både en negativ och en positiv påverkan. Där vi alltså ska agera för att minska den negativa samtidigt som vi ska verka för att öka vår positiva påverkan. Vårt arbete med att minska antalet skador och minska effekterna av redan inträffade skador ger en stor positiv miljöeffekt. Vi strävar efter att dela med oss av vår kunskap på dessa områden, för att på det sättet göra ännu större nytta.

I vår riskvärdering har vi även identifierat kompetens- och personalfrågor och vi har lyft vikten av en god arbetsmiljö, präglad av mångfald och respekt. När det gäller mänskliga rättigheter har vi sett att dessa risker i huvudsak finns i de investeringar vi gör, men även i form av diskriminering mot kunder och medarbetare.

Etiska affärer

Vi verkar inom en förtroendebransch. Det är viktigt att våra kunder, affärspartners och övriga intressenter ser oss som trovärdiga och att vi lever upp till den bilden. Vi, liksom alla bolag inom försäkrings-, finans-, och bankbranschen är utsatta för affärsetiska risker. Penningtvätt, finansiering av brottslig verksamhet, intressekonflikter och korruption är några av de risker som vi har identifierat inom området. Vi lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker.

2017 kom en lagförändring i penningtvättslagen, AML, som innebär att vi är skyldiga att bedöma risken för att vi används för penningtvätt eller finansiering av terrorism. Vi ska bland annat göra det genom att ställa frågor till kunder när de gör större transaktioner, men vi ska även inhämta information om samtliga kunder för att kunna identifiera eventuella risker.

Våra medarbetare genomgår utbildning eller deltar i workshoppar om affärsetiska frågor regelbundet. All bankpersonal har genomgått penningtvättsutbildning. En medarbetare som är utsedd ansvarig för penningtvättslagen deltar i utbildningar och för ut informationen till hela organisationen. Det är viktigt för oss att ständigt vara vaksamma och föra en intern dialog kring vårt affärsetiska arbete. Vi arbetar med att hålla frågorna levande internt och har en visselblåsarfunktion där våra medarbetare och andra intressenter kan anmäla oegentligheter eller misstankar om missförhållanden. Det framkom inga visselblåsarärenden eller andra oegentligheter under 2019.

Fokusområde

MILJÖFRÅGOR

Klimat

Föroreningar, avfall och resursförbrukning

SOCIALA FRÅGOR OCH PERSONALFRÅGOR

Utanförskap

Medarbetare

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Investeringar

Diskriminering

AFFÄRSETIK OCH ANTIKORRUPTION

Korruption och mutor

PRIORITERADE HÅLLBARHETSFRÅGOR

Förklaring

Hur vi jobbar med frågan

- Klimatpåverkan från transporter, resor och fastigheter
- Klimatförändring innebär ökade risker för översvämningar och skyfall, men också för torka och bränder
- Utsläpp av växthusgaser vid bränder.

- Genom energianpassningar av och satsning på förnybar el i fastigheter minskar klimatpåverkan.
- Genom projektet Elis, i samarbete med Wasa kredit, erbjuds företag och privatpersoner förmånliga lån och avtal för att köpa elbil.
- Vi följer Länsstyrelsens rekommendation gällande nybyggnation av fastigheter i klimatutsatta och havsnära områden, 3 meter över havsnivån och 3 kilometer in i landet.
- Vi bidrar till ökad medvetenhet och kunskap om klimatfrågan genom informationsprojekt och dialog med kunder och leverantörer.
- Brandförebyggande arbete.

- Skador och reparationer innebär miljöpåverkan från sanering, materialanvändning och avfall.

- Genom skadeförebyggande arbete minskar behovet av renoveringar och reparationer.
- Vi ställer höga kvalitetskrav i samband med skadereparationer av fastigheter och bostäder.
- Vi har tagit fram en certifiering (Miljö- och kvalitetscertifierat företag, tidigare Lupincertifiering) av bilverkstäder där miljö- och kvalitetskrav ställs vid skadereparation.

- I utanförskapsområden finns högre risker för bränder och förstörelse.
- Ungdomar som växer upp i utanförskap löper högre risk att hamna i kriminalitet och/eller hamna i en svår socioekonomisk situation.

- Vi arbetar med trygghetsprojekt i utanförskapsområden i vår del av Skåne, bland annat Trygghetsvandringar och Reclaim Challan.
- Vi har flera projekt med fokus på att stärka ungdomar och minska risken för utanförskap, bland annat God Kamrat, Hur Kul som Helst, säkerhetsdagar för sjunde klass och Hållbara 100-lappen.

- Psykisk ohälsa ökar i Sverige, ofta relaterad till pressade arbetssituationer.
- Fortfarande finns brister på många arbetsplatser när det gäller mångfald, till exempel utifrån kön och nationalitet.
- För att vara relevanta för kunderna behöver vi ha medarbetare med olika bakgrunder, språk och åldrar.
- Hotfulla kundsituationer.

- Vi har regelbundna samtal och uppföljningar med våra medarbetare för att tidigt kunna fånga upp om någon börjar må dåligt.
- Vi strävar efter att anställa medarbetare med olika bakgrund, eftersträvar en bred språkkompetens och en jämn ålders- och könsfördelning.
- Uppdaterad uppförandekod tydliggör bolagets förväntningar på hur medarbetare ska agera mot varandra och i kundrelationer.
- Hot rapporteras
- Utbildning för alla medarbetare om hotfulla situationer.
- Genom modellen Onboarding ska nya medarbetare känna sig välkomna och trygga när de börjar på sin nya arbetsplats.

- Det finns risk för brott mot mänskliga rättigheter i företag som verkar i auktoritära regimer och i länder med svag lagefterlevnad.

- Kapitalförvaltningen ska exkludera bolag som finns på LFABs exkluderingslista (som baseras på GES Global Ethical Standard) i de direktägda tillgångarna och eftersträva att tillämpa LFABs exkluderingslista när det gäller indirekt ägande (så som i fonder).
- Bolagets syn på hållbarhetsfrågor är densamma som den svenska staten givit uttryck för genom att underteckna internationella konventioner. Samt genom det stöd som Sverige ger till initiativ såsom FNs Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella bolag.

- Det finns risk för diskriminering av både kunder och medarbetare, utifrån flera olika aspekter.

- Våra kunder kan anmäla om de upplever att de har blivit diskriminerade, felbehandlade eller kränkta på annat sätt. Vi följer upp samtliga fall och rapporterar inom bolaget.
- Medarbetare kan anmäla diskriminering till vår HR-avdelning, där det hanteras på adekvat sätt, följs upp och rapporteras inom bolaget.

- Som försäkringsbolag och förmedlare av banktjänster finns betydande risker gällande penningtvätt och finansiering av brottslig verksamhet. Även otillbörlig påverkan och mutor är risker som identifierats.

- Vi har strikta lagkrav och regler att följa och för löpande en intern dialog för att hålla frågorna levande och för att inte brista i vaksamhet.
- Vi har visselblåsarfunktion, riktlinjer och rutiner för att följa upp tips och anmälningar.

Styrdokument och hållbarhet

Att integrera hållbarhet i bolagets styrdokument är en viktig pusselbit och en framgångsfaktor för bolagets långsiktiga hållbarhetsarbete.

Uppförandekod för medarbetare och uppdragstagare

Vi har en uppförandekod som gäller medarbetare, styrelse och de som arbetar på uppdrag av oss. Den har ersatt de tidigare Etiska reglerna som vi använde för samma ändamål. Vi har valt att byta eftersom uppförandekoden används av flera länsförsäkringsbolag och för att den omfattar fler områden. Det är ett ramverk som klargör vilka regler och riktlinjer som ska följas, vilka förväntningar bolaget har på den enskildes personliga etiska omdöme, både internt och i kundrelationer. Vi har också riktlinjer för visselblåsning. Den ger möjlighet att anmäla tips eller misstankar om brott eller missförhållanden.

Policy för hållbarhet

Policyn är en vägledning för medarbetare och chefer i det dagliga hållbarhetsarbetet. Den beskriver riktlinjer kring resor, tjänstebilar, jämställdhetsfrågor och motverkande av penningtvätt. Den omfattar både vår egen verksamhet, samhället som vi verkar i och hur vi genom våra aktiviteter kan bidra till hållbarhet. Policyn kopplar även till Agenda 2030 och beskriver hur hållbarhetsarbetet avspeglar de 17 globala målen för hållbar utveckling.

Riktlinjer för systematiskt miljöarbete

Det systematiska miljöarbetet omfattar i första hand det som kan påverkas inom den egna verksamheten, men även möjligheter att påverka kunder och leverantörer att göra mer miljöanpassade val. Riktlinjerna beskriver hur vi arbetar systematiskt med att identifiera, värdera och följa upp miljöaspekter och hur vi organiserar och följer upp miljöarbetet.

Instruktion för hållbara inköp

Enligt instruktionen ska vi i första hand välja närodlad, därefter KRAV-märkt, ekologiskt och sedan Fairtrade-certifierat. Instruktionen innehåller rutiner för hur inköp av matvaror, engångsbestick, pappersmuggar och så vidare ska göras. Genom våra krav vill vi påverka våra leverantörer att göra mer hållbara val, till exempel att förmå restauranger att välja svenska ekologiska varor, gärna i säsong och närproducerat. Vi uppmanar även de som lånar våra lokaler att följa denna rutin vid inköp.

HR-policy

Policyn beskriver vårt förhållningssätt och våra principer avseende HR-området och bygger på den grundläggande värderingen att bolaget är beroende av medarbetarnas engagemang och kunskap. Policyn slår också fast att en positiv människosyn, öppenhet och respekt för olikheter ska prägla arbetet. Därefter följer riktlinjer för relevanta HR-frågor, bland annat gällande ersättningsnivåer, rekrytering, personalutveckling, arbetsmiljö samt etik och moral.

Riktlinje för jämställdhet

Riktlinjen beskriver arbetet för att främja jämställdhet i bolaget. Där finns information om syfte, ansvarsfördelning och hur bolaget ska agera i relevanta frågor, bland annat kring föräldraledighet, trakasserier, rekrytering och löner.

Policy för kapitalförvaltning

Policyn beskriver styrelsens avsikter och viljeinriktning gällande kapitalförvaltning, både avseende risk och hållbarhet. I policyn finns en ansvarsbeskrivning och en ägarpolicy, samt övergripande mål och riktlinjer för hur kapitalet ska placeras utifrån kriterierna avseende risk och hållbarhet.

Organisation och styrning

Ytterst ansvarig för bolagets hållbarhetsarbete är vd. Företagsledningen, som leds av vd, bestämmer den övergripande strategiska riktningen av hållbarhetsarbetet. Hållbarhet- och kommunikationschefen har ansvar för att styra, samordna och följa upp hållbarhetsarbetet. Hållbarhets- och kommunikationschefen rapporterar till ledningsgruppen och styrelsen regelbundet och genomför workshoppar där hållbarhetsfrågor lyfts med styrelse, ledning, medarbetare och intressenter.

För att säkra att kunskapen och medvetenheten kring våra hållbarhetsrelaterade risker ska vara välintegrerade i organisationen medverkar styrelse, ledning, riskhanterare på de olika avdelningarna och de som arbetar med compliance i bolagets riskvärdering. Vi styr vårt hållbarhetsarbete genom våra policyer och riktlinjer. Vi har dels egna lokala styrdokument och rutiner och som gäller för alla bolag inom Länsförsäkringar.

Vi följer upp vårt arbete genom att mäta vår klimatpåverkan och redovisa relevanta resultat från HR-avdelningen. De frågor som handlar om social hållbarhet och samhällsansvar mäts och följs upp genom aktiviteter och statistik från bland annat samhällsaktörer.

Klimat

2019 har varit ett år med temperaturrekord, extremväder, bränder och torka över planeten. Inför klimatmötet i Madrid i december presenterades flera olika forskningsrapporter som belyste allvaret och brådskan i klimatarbetet, och den ungdomsrörelse som bildades under året har varit tydlig med vilka förväntningar de har på beslutsfattare och företag. Trots att såväl länder som företag har satt mål och presenterat färdplaner för att minska utsläppen ökar andelen växthusgaser i atmosfären, jordens temperatur stiger och är nu 1,2 grader varmare än under förindustriell tid och havsnivån är 25 centimeter högre än 1880.

Klimatförändringarna har börjat påverka samhällen över världen med bränder, effekter på matproduktion, översvämningar och erosion av kuster. Det är svåra konsekvenser för såväl privatpersoner som företag och samhället i stort. Det medför också stora kostnader för skador och som försäkringsbolag är därför klimatfrågan och klimatanpassningar en av de viktigaste riskerna att hantera. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad arbetar med frågan på flera olika sätt: genom att minska vår påverkan från vår egen verksamhet och våra fastigheter, sprida information och engagemang till kunder och allmänhet, bidra med stöd till utsatta och minska risken för skador och genom att se över hur vi kan styra våra försäkringar för klimatanpassning.

I vårt klimatarbete samarbetar vi ofta med myndigheter och samhällsbyggnadsaktörer som har möjlighet att fatta beslut och genomföra effektiva åtgärder eller med företag som kan förstärka effekten av vårt arbete. Det är en viktig del i vårt hållbarhetsarbete, att välja samarbetspartners strategiskt för att nå ännu bättre resultat än om vi arbetade ensamma.

Havsnivåhöjning och översvämningar

Havsnivåhöjningar är en av de effekter som redan har börjat påverka samhällen och byggnader som ligger nära hav, sjöar och vattendrag. Det är viktigt att planera för och uppmanar till en bebyggelse som inte är utsatt för stora risker vid översvämning. I Skåne ser vi en särskilt stor risk, eftersom vi inte har någon landhöjning som kompenserar för havsnivåhöjningen. Stränderna i vår del av Skåne, runt Åhus och Äspet, tillhör dessutom Skånes mest erosionsutsatta.

Vi för dialog med kommuner, räddningstjänst och Länsstyrelsen om havsnivåhöjningen och effekterna av ett varmare klimat, och även effekterna på flödet i Helge å. Särskilt under vintertid ser vi en ökad risk för översvämningar. Kristianstad kommun har tagit fram en ny kust- och havsplan som inkluderar bebyggelsen vid kusten och utmed Helge å. Här definieras att nybebyggelse ska ske på en bygghöjd på minst 3,3 meter över den nuvarande havsnivån och 3 km från kusten.

2065 beräknas havsnivån ha stigit med en halv meter jämfört med idag, och år 2100 förväntas höjningen ha passerat en meter – vid tillfälliga vädersituationer kan havsnivån dessutom stiga långt över det. I en nära framtid är risken stor att fastigheter i kustnära områden kommer att drabbas hårt av översvämningar. Vi vill bidra till robusta samhällen, därför försäkrar vi inte nybyggnationer i utsatta områden avseende översvämning och erosion om de inte följer Länsstyrelsen rekommendationer. Som försäkringsbolag är det vårt ansvar att minska risken för ekonomisk skada och mänskligt lidande för våra kunder. Vi har redan sett exempel på plötsliga och tillfälliga höjningar av havsnivån, men detta är förmodligen bara en början.

Tjänsteresor

Ett av de områden där vi som bolag kan minska vår direkta miljöpåverkan är vid våra tjänsteresor. Vi ser att vi under året har ökat våra resor med tåg och samtidigt minskat våra resor med flyg, en trend som vi nu vill bibehålla. Sedan 2018 har vi trygghets-tekniker som gör besök hos våra kunder, vilket har medfört att vårt bilresande i tjänsten ökat. Samtidigt har vi succesivt ersatt bolagets bilar med miljöbilar.

Fördelning per transportslag utifrån totalt antal kilometer.

Hur Kul som Helst engagerar

1500

ungdomar

På Slättängsskolan deltog

400

ungdomar

Under året har det gjorts

22

Trygghetsvandringar

Renée Carlsson, hållbarhet- och kommunikationschef

Engagemang är en nyckelfråga

Under 2019 har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad byggt vidare på den tidigare verksamhetsplanen för hållbarhetsarbetet för att ta fram en strategi som ska gälla fram till 2025. Den nya strategin förväntas antas av styrelsen i början av 2020.

– Vi ville höja ambitionsnivån och utmana oss själva. Vi började med att titta på metoder och processer som har varit framgångsrika och gjorde en omvärldsanalys för att identifiera vilka frågor vi ska fokusera på framöver, berättar Renée Carlsson.

Vi förde dialog och arrangerade workshoppar med medarbetare, chefer, styrelse, ledning, fullmäktige och Vatten- och klimatalians Skåne, för att höra deras tankar om vilka frågor vi ska arbeta med. Den nya strategin tar avstamp i det arbetet och i analysen av var och hur bolaget har störst möjlighet att bidra till hållbar utveckling.

– Vi ser tre områden som särskilt viktiga för vårt arbete: Entreprenörskap, Innanförskap och Klimatsamverkan, säger Renée Carlsson. Inom **Entreprenörskap** kommer vi att arbeta med coaching av lokala hållbara företagare, unga entreprenörer samt finansiera startups och utveckla befintliga företag i hållbar riktning.

– På så sätt kan vi öka den ekonomiska tillväxten lokalt och stimulera till fler arbetstillfällen och ett hållbart företagande, berättar Renée Carlsson.

I **Innanförskap** ryms arbete med skolor och unga, integration, ohälsa, trygghet och demokrati. Vi kommer att fortsätta arbeta med skolor och organisationer. Genom det arbetet tror Renée att bolaget kan bidra till ökad sammanhållning, engagemang för hållbarhetsfrågor, ökat välmående, trygghet, bättre studieresultat och minskad risk för försäkringsärenden. Det tredje benet av strategin är **Klimatsamverkan**. I det arbetet ska vi stötta leverantörer och kunder som arbetar med att minska klimatpåverkan. Det kommer även att vara fokus på skadeförebyggande arbete kopplat till klimatförändringar. Dessutom ska vi arbeta med att stötta lantbrukare och skogsägare för att utveckla mer klimatrobusta verksamheter.

– Klimatfrågan är central för oss och vi tror att vi genom vår strategi kan bidra till att minska fysiska skador och omfattningen av dessa. Framför allt vill vi bidra till en utveckling av hållbara företag och verksamheter i vår region, säger Renée Carlsson.

Skogsbränder

Vi har stärkt vårt brandförebyggande arbete och utvecklar nya former av samverkan tillsammans med LRF, lantbrukare, räddningstjänsten och Kristianstads flygklubb i syfte att stärka övervakningen och öka möjligheten att reagera i tid vid eventuell brand. Lantbrukare, som ofta finns i närområdet när en brand startar, har goda möjligheter att larma och har dessutom maskiner som kan användas i släckningsarbetet. Vi såg tydligt vikten av samarbete i april, då en brand startade på Åbuamossen. Med hjälp av lantbrukare på plats kunde branden upptäckas i tid. Larmet gick till räddningstjänsten och genom samarbetet mellan lantbrukare och räddningstjänst kunde skadorna begränsas. De medverkande lantbrukarna fick en utmärkelse för rådigt ingripande som vi delade ut tillsammans med Brandskyddsföreningen Skåne.

Ladda för framtiden

Under året har vi inlett ett samarbete med Wasa kredit för att få ut fler elbilar på vägarna i vår del av Skåne. Vi har utgått från en beräkning från Svenska Miljöinstitutet, som visar att elbilar minskar utsläppen av växthusgaser med 60–70 procent. En inledande undersökning gentemot privatpersoner och företag visade att det finns ett stort intresse av att köpa elbil och även att de största hindren är priset, att det är krångligt och att de saknar laddställen. Vårt erbjudande ger både privatpersoner och företag möjlighet att köpa en elbil med förmånliga villkor. Kunderna får bra lånevillkor, ett förmånligt försäkringsavtal, en säker laddbox och de första 100 kunderna får ett laddkort på 2 000 kronor. Under hösten har vi börjat marknadsföra erbjudandet och har redan fått in beställningar från företagskunder.

Egen verksamhet

I vårt systematiska miljöarbete arbetar vi både med vår egen verksamhet och med våra leverantörer och kunder. Internt satsar vi mycket på att utbilda och engagera våra medarbetare inom miljöfrågor och arbetar för att minska vår miljöpåverkan från resor i tjänsten. Vi har bytt ut de bilar som används av våra fastighets-skötare till hybridbilar som klarar att köras mellan kontoren enbart på el. Genom att vi bytt till hybridbilar har bränsleförbrukningen minskat med 80 procent. Vi har dessutom en poolbil som är en ren elbil och som kan användas av all personal. Vi har även investerat i laddstolpar både på våra egna kontor och i våra fastigheter för hyresgäster. Där kan både våra anställda och hyresgäster ladda sina elbilar till självkostnadspris.

Vi klimatkompenserar för delar av vår verksamhet, för utsläpp som vi hittills inte har kunnat få bort på annat sätt. Vi ser att det här är en del av vårt långsiktiga klimatarbete, tillsammans med arbetet för att minska vår egen påverkan och att bidra till minskade utsläpp hos kunder, leverantörer och samarbetspartners.

Hållbar skadereglering

En viktig del i vår verksamhet är skadereglering. Att renovera och reparera bilar och fastigheter. Största kostnaderna ser vi på bygg- och fastighetsområdet och därefter kommer fordonsskador. Utöver de bekymmer och ekonomiska effekter som skadan får för ägaren, har dessutom renoveringarna betydande miljöpåverkan. Varje skada och reparation medför miljöpåverkan i form av energiförbrukning, sanering, transporter, materialanvändning och avfall. Därför arbetar vi förebyggande och strävar efter att få med oss våra kunder på den resan.

När man har tecknat en försäkring på sitt boende ingår alltid ett besök av en trygghetstekniker. Under 2019 genomfördes totalt

1 676 besök av våra tekniker. När vi besöker våra privatkunder går de tillsammans med kunden igenom boendet från källare till vind för att identifiera eventuella befintliga eller pågående skador. Under besöket ser våra trygghetstekniker även detaljer som på sikt kan ge skador, såsom risk för fuktskador, hänggrännor som är igensatta eller träd som står illa till och kan falla över huset. Teknikern tittar på risker för brand, fukt och vatten, trafik, inbrott och naturskador. På det här sättet kan vi hjälpa till att förhindra skada, vilket i sin tur gör att behovet av renovering minskar och därmed konsumtionen av resurser och energi.

Lokala verkstäder och avtal för hållbara reparationer

När en skada har skett och det finns behov av renovering ställer vi krav på att renoveringarna sker med hänsyn till miljön, att material och kemikalier som används ska hålla en viss miljöprestanda och att allt avfall hanteras korrekt. Vi har avtal med både bilverkstäder och byggföretag för att säkra att arbetet sker i linje med våra miljö- och hållbarhetskrav. Vi vänder oss i första hand till lokala företag. Det är ett sätt för oss att bidra till att hålla liv i företagandet i bygden.

Vi arbetar med ett trettiotal lokala bilverkstäder och alla har genomgått vår miljö- och kvalitetscertifiering. Vi certifierar dessa och följer upp löpande. På det sättet säkrar vi att bilarna repareras efter tillverkarens anvisningar och behåller den säkerhet tillverkaren garanterat. Dessutom är det en garanti för att verkstaden och utrustningen de använder lever upp till våra miljökrav, som är mer långtgående än några andra som gäller för bilverkstäder. Vi ställer krav på att de ska ha ett aktivt miljöarbete, med en miljöpolicy och mål för minskad miljöbelastning. Dessutom finns i avtalet krav på att verkstäderna ska ha en viss andel begagnade reservdelar och reparationer av reservdelar och plastdetaljer. Om de inte uppnår målen så påverkar det nästa års prisförhandling. De som når målen får extra betalt, som ett incitament. Vi har ett nära samarbete och en mycket god uppföljning av hur de arbetar. Vi gör årliga revisioner genom ett externt bolag och under revisionerna kontrolleras att miljöpolicyen efterlevs, att de arbetar konkret för att nå målen och att dessa följs upp.

Under 2020 vill vi stärka arbetet med byggföretag när det gäller rivning och återställande efter skador såsom vattenskador och bränder. Vi vill få fler att delreparera istället för att byta ut och att återanvända det som går. Det ger både ekonomiska och miljö-mässiga vinster.

Cirkulära bilar

Vi försäkrar många bilar, det är en stor del av vår verksamhet. När en bil har fått en skada, även om den är begränsad, skrotas bilen ofta för att reparationskostnaderna blir för höga. Produktionen av en bil är material- och energiintensiv och vi ser gärna att bilar som går att använda repareras istället för att skrotas. Det är en del av vår ambition för att få mer cirkulära flöden i vår verksamhet.

Vi har därför avtal med några lokala verkstäder som köper skadade bilar, reparerar dem och säljer dem vidare. Verkstäderna har ofta dessa bilar som utfyllnad av verksamheten, i mindre arbetsintensiva perioder arbetar de med den skadade bilarna och kan sedan tjäna in pengarna genom att sälja dem vidare.

Vi arbetar löpande för att gå över till begagnade reservdelar vid fordonsreparationer. I nuläget redovisar bilverkstäderna att 13 procent av reservdelarna är begagnade.

Hållbara investeringar

I vår riskanalys identifierade vi investeringar som det område som har högst risk när det gäller mänskliga rättigheter. Utöver dessa frågor är investeringar också kopplade till miljö- och klimatrisker och risk för korruption. Det är en självklarhet för oss att utgå från hållbarhet när det gäller vår kapitalförvaltning eftersom det rör så många och har allvarliga risker.

Kapitalförvaltningen ska exkludera bolag som finns på LFABs exkluderingslista (som baseras på GES Global Ethical Standard) i de direktägda tillgångarna och eftersträva att tillämpa LFABs exkluderingslista när det gäller indirekt ägande (så som i fonder). Bolagets syn på hållbarhetsfrågor är densamma som den svenska staten givit uttryck för genom att underteckna internationella konventioner. Samt genom det stöd som Sverige ger till initiativ såsom FNs Global Compact och OECDs riktlinjer för multinationella bolag. Alla bolag som LFAB (Länsförsäkringar AB) investerar i ska följa de internationella konventioner Sverige har undertecknat inom miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen. Bolag vars aktiviteter strider mot denna värdegrund exkluderas från portföljen.

fortsättning på sidan 18

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger

12

fastigheter

Fastigheter med grön el

100%

Fastigheter med fjärrkyla

40%

av den totala kontorsytan

Samtliga våra fastigheter försörjs med förnybar el. Våra fastigheter ansluts till fjärrvärme där så är möjligt, vilket i dagsläget är 100 procent av totalt ägda m². Vi har beslutat att successivt gå över till fjärrkyla där det finns tillgängligt vilket för 2019 är uppnått och motsvarar totalt 40 procent av de m² vi äger. Vi arbetar systematiskt med energieffektivisering i våra fastigheter i samverkan med våra hyresgäster. Under slutet av året förväruade vi en ny fastighet i Kristianstad, Fotangeln 2, som kommer ingå i vår rapportering från 2020.

Fredrik Björklund, fastighetsansvarig

Nytt är inte alltid det mest klimatsmarta

” – Vi bedriver ett aktivt arbete för att minska miljö- och klimatpåverkan från våra fastigheter och i det arbetet arbetar vi nära våra hyresgäster för att de ska känna sig involverade och förstå våra beslut, säger Fredrik Björklund, fastighetsansvarig Länsförsäkringar i Göinge-Kristianstad.

I fastigheten Granaten är alla fönster utbytta för att spara energi, och fjärrkyla är installerad. Vid renoveringar byts det alltid ut till mer energisnåla produkter och elförsörjningen optimeras så att det bara används el när det behövs.

– Under 2019 har vi fått igång fjärrkylan, ett projekt som inleddes året innan, och under 2020 ska vi se över om vi kan installera solceller på våra fastigheter i Hässleholm, säger Fredrik Björklund.

En stor del av klimat- och miljöpåverkan från fastigheter kommer från renoveringar och anpassningar. Därför eftersträvas en högre grad av cirkulära flöden i fastighetsbeståndet, att man behåller och återanvänder material och detaljer som fortfarande fungerar. För att minska användning av resurser, avfall och energi förs samtals med de hyresgäster som önskar anpassningar, så att de kan se alternativa lösningar. Vid alla typer av renoveringar ställs krav på att det ska ske på ett miljöriktigt och hållbart sätt. Allt avfall ska tas om hand på korrekt sätt, och om man måste använda kemikalier ska man använda miljöbästa produkter.

– Under året har vi genomfört några större renoveringar där vi har haft fokus på att behålla och restaurera snarare än att byta ut. I de fall vi ändå har behövt byta material har vi medvetet valt sådant som ska hålla längre. Många gånger räcker det med ytförbättringar, som ommålning och uppfräschning av golv. De flesta kunder blir nöjda och inser värdet av att spara det som går att använda, säger Fredrik Björklund.

Agneta Wennberg, affärsområdeschef Privat

Hållbara hundralappen

” Sedan många år tillbaka samarbetar vi med gymnasieskolan Hässleholms Tekniska skola i ett projekt som vi kallar Hållbara hundralappen. Varje elev på ekonomi-programmet tilldelas 100 kronor som de ska få att växa under projektets gång. Eleverna arbetar i grupper där elever som går en kurs i ledarskap leder respektive grupp. Gruppen ska komma på en affärsidé som är kopplad till FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling, och sträva efter att få pengarna att växa. Projektet pågår under fyra veckor och syftet är att stärka samarbetsförmågan och den sociala hållbarheten bland eleverna. – Vårt mål är också att stimulera ungt företagande och samtidigt bidra till en bättre värld, säger Agneta Wennberg. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad driver projektet tillsammans med lärarna på skolan. – Det har alltid varit fokus på hållbarhet men nytt för 2019 är att affärsidén ska kopplas till FN:s globala hållbarhetsmål, säger Agneta Wennberg.

Projektet inleds med att grupperna samlas och tar fram en idé som de presenterar för lärare och representanter från Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad och därefter får de arbeta vidare med idén i grupp. Under projektet får eleverna även ställa ut idéerna i Hässleholms galleria. Pengarna som genereras av projekten får eleverna skänka till välgörande lokala ändamål. – Vi vill att nyttan av projektet ska gå tillbaka till lokalsamhället och därför ges pengarna till lokala föreningar, säger Agneta Wennberg.

När projektet avslutas utses vinnare i fem kategorier: bästa exponering/mässbord, bästa pitch, bästa försäljning, bästa affärsidé och bästa dokumentation på Instagram. – Det är imponerande att de hittar på så bra projekt på så kort tid. Vi tror att satsningen kan väcka energin hos unga att starta eget och att göra något gott för världen, säger Agneta Wennberg.

En fråga som blir alltmer aktuell i arbetet med ansvarsfulla investeringar är klimatfrågan. Klimatrisker innebär även en finansiell risk för våra investeringar, då bolag som baserar sin verksamhet på fossila bränslen riskerar att bli så kallade strandade tillgångar i takt med ökade regleringar för att nå globala klimatomål. Fondbolaget har sedan 2016 minskat risken för strandade tillgångar genom att sälja av ett stort antal kolbolag. Utöver detta förs dialog med ett antal bolag kring deras miljö- och klimatpåverkan. Fondbolaget mäter också koldioxidavtrycket av de egna aktiefonderna och de traditionella försäkringsportföljerna.

Vi har även en hel del egen kapitalförvaltning. När vi började arbeta med hållbarhet kopplat till våra investeringar gick vi till viss del på magkänsla, men de senaste åren har vi hämtat inspiration från andra aktörer och utvecklat en metodik som fungerar bra.

Det är en utmaning att följa regler kring risk och avsättning och olika riktlinjer för hållbarhet. I fonderna flyttas kapitalet regelbundet runt i olika bolag, räntebärande papper och andra innehav för att minimera risk och optimera avkastning. Det är svårt att följa upp alla dessa innehav och därför har vi lagt ut delar av ansvaret på en förvaltare. Vi känner stort förtroende för dem och för deras etiska regler.

Men vi gör även egna analyser och genomlysningar och vi använder Morningstar Sustainability Rating för att systematiskt kunna följa upp hållbarheten i våra fondinvesteringar. Morningstar använder, i den mån det är möjligt, åtta underkategorier för att definiera en fonds hållbarhet. Det har lett till att vi har avyttrat tillgångar i fossila bolag och en del branscher som vi inte har känt oss bekväma med. Hittills har vår strategi givit goda resultat och vi tror att långsiktigt hållbara investeringar även ger goda ekonomiska resultat på lång sikt.

Vi har nu även börjat skifta fokus till att inte enbart undvika investeringar som skadar, utan har även börjat se om våra investeringar gör något gott för världen, om de bidrar med någon hållbarhetsnytta. Där ser vi våra investeringar i skog som en möjlighet att ha en hållbar placering med låg ekonomisk risk. Skog är en viktig naturresurs och innebär en långsiktig och hållbar ekonomisk trygghet som gynnar kunderna.

Genom våra förmedlade banktjänster har vi även god möjlighet att påverka vid utlåning och där arbetar vi långsiktigt. Vi strävar efter att föra en dialog kring hållbarhetsfrågor. På det sättet kan vi stötta företag som vi ser tar ett tydligt ansvar för hållbarhetsfrågor. Det är en god affär, eftersom företag med en god hållbarhetsprestanda ofta även har en bra ekonomisk utveckling.

Lokalt socialt ansvar

Vi bedriver ett omfattande arbete för lokalt socialt ansvarstagande, med fokus på unga och områden som präglas av utanförskap. Som försäkringsbolag ser vi det som en självklar satsning som leder till att vi kan förebygga många skador genom att vara aktiva i dessa utsatta områden. Genom att dessutom inkludera barn och unga i arbetet bygger vi engagemang och kunskap från början.

Det är dessutom lärorikt för oss, eftersom unga ofta har ett annat perspektiv som är viktigt att få med i arbetet. Om man bara arbetar internt eller inom näringslivet saknas ibland det längre perspektivet, det som unga människor kan tillföra. Många av de projekt som har startats, med unga i fokus, fungerar bra över tid och ger goda resultat.

Vi har en utmaning när det gäller såväl låga studieresultat som psykisk ohälsa hos barn och unga i vår del av Skåne. Färre elever i årskurs 9 når kunskapskraven i alla ämnen jämfört med övriga riket och fler barn och unga, och även vuxna, lever med psykisk ohälsa av olika slag. Samtidigt ser vi en negativ utveckling när det gäller upplevd trygghet i flera områden i och runt Kristianstad och Hässleholm. Det är stora utmaningar och för att bygga ett tryggt och inkluderande samhälle behöver vi ändra den negativa utvecklingen på dessa områden.

Vi genomför många olika satsningar med fokus på barn och unga, däribland God kamrat, Hur Kul som Helst, Hållbara hundralappen,

Säkerhetsdagar och Trygghetsvandringar. Vi arbetar även nära Slättängsskolan. I år fick vi möjlighet att träffa cirka 400 elever och prata hållbarhet. Vi ser där goda resultat när det gäller att minska risken för kriminalitet, utanförskap och skadegörelse samtidigt som kunskapen och engagemanget kring miljö och hållbarhet stärks.

Vi vet också att vårt hållbarhetsarbete, både det som är riktat mot miljö och klimat och våra sociala satsningar är viktiga för våra kunder. Vi har 92 procent (NKI) nöjda kunder och det beror delvis på att vi är så framgångsrika med förebyggande arbete och att skapa trygghet.

Antal anställda totalt

118

Antal nyanställda under 2019

18

Antal kvinnor

67

Antal män

51

Sjukfrånvaro totalt

2,47 %

Anders Axelsson, HR-chef

Onboarding för nyanställda

”

Anders Axelsson berättar om en ny satsning på att få nya medarbetare att känna sig inkluderade och välkomna.

- Under året har vi skapat ett initiativ som vi kallar Onboarding, ett program för nyanställda. Vi kommer att dra igång arbetet under 2020. Vi har hittills haft en introduktionstid för nyanställda, med möten och information. Det kan lätt kännas överväldigande, det är mycket information att ta till sig på kort tid, säger Anders Axelsson. I Onboarding skickar vi istället ut en länk till den nyanställda medarbetaren direkt när avtalet är signerat. Där finns information om vår värdegrund, om arbetstider, förmåner och regelverk. Dessutom får medarbetaren en blombukett hemskickad och en film med en välkomsthälsning från personalen.

- Vi tror att det här skapar extra trygghet inför arbetsstarten och förenklar den första tiden för medarbetaren. En hel del information och praktiska saker är redan ordnade när man börjar, säger Anders Axelsson.

Trygghetsvandring

Vi har byggt upp ett långsiktigt projekt för att öka tryggheten inne i Kristianstad om nätterna. Sedan fyra år tillbaka görs Trygghetsvandringar tillsammans med den Orangea staden i centrala Kristianstad ungefär tio gånger per halvår. Vi erbjuder föreningar att delta och i gengäld får de bidrag. Satsningen har givit god effekt och det har inspirerat andra att starta liknande vandringar.

Hur kul som Helst

I projektet "Hur kul som Helst" har vi fokus på hållbarhet inom ridsport både vad gäller häst och ryttare. Idrottsrörelsen spelar en central roll i ungas liv på många sätt, bland annat genom att stötta och uppmuntra till utveckling. Här läggs ofta grunden till ett inkluderande tankesätt och gott ledarskap. När Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, Agria och Hässleholms ridklubb, tillsammans med fem andra föreningar, 2015 startade projektet Hållbar Utveckling inom Ridsport och Kvinnligt Utvecklande Ledarskap (HUR KUL) var det just med detta för ögonen – att långsiktigt lyfta och stärka unga tjejer till att ta större plats och våga tro på sig själva.

Gruppen träffas två gånger per halvår och får då lyssna på föreläsningar, delta i workshoppar eller så kallade clinics. Genom projektet har olika ridskolor mötts, delat erfarenheter och skapat ytor för samarbeten, samtidigt som de unga kvinnliga ledarna har fått fler verktyg i sin verksamhet. Sedan 2015 har cirka 1 500 ungdomar och ledare har deltagit på workshops, föreläsningar och clinics.

God Kamrat

I samarbete med handbollsklubben IFK Kristianstad har vi under fyra år delat ut priset "God Kamrat" till en spelare i barn- och ungdomsverksamheten i klubben. Ledarna i laget väjer två gånger per termin en person som har utmärkt sig som någon som stöttar, som ställer upp för andra, hjälper sina lagkamrater och bidrar med en positiv stämning. Priset har inget med idrottsprestation att göra utan vi vill på det här sättet visa att det inte är viktigast att vara bäst, eller ens duktig. Priset premierar därför kamratskap framför idrottsprestation.

Våra medarbetare

Vår verksamhet drivs av våra medarbetares engagemang och kompetens. Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare och kunna locka och behålla kompetenta medarbetare. Det gör vi genom att satsa på att bygga en god arbetsmiljö, präglad av respekt och omtanke, med utrymme för att både utvecklas på arbetsplatsen och ha ett aktivt privatliv.

Varje år genomför vi en medarbetarundersökning med frågor som rör engagemang, gruppeffektivitet och ledarskap. Genom undersökningen och enskilda samtal har vi identifierat utmaningar kring fysiska och psykosociala arbetsmiljörisker som vi vill motverka. Utöver stress och ergonomiska risker har vi också verksamhets-specifika risker som till exempel risk för hotfulla situationer i kundmöten, både inne på kontoret och ute på kundbesök. Våra trygghetstekniker åker ofta ut på kundbesök ensamma och i de fallen kan det uppstå situationer som upplevs som hotfulla eller farliga. Alla tekniker har ett larm med sig under besöken och vi har instruktioner kring ensamhetsarbete. Om det finns indikationer på att det finns risker så ska man inte åka ensam ut till kunden.

Under 2019 har vi bytt vår tidigare policy Etiska regler till en uppförandekod för medarbetare och uppdragstagare. Den omfattar

fler områden än de tidigare riktlinjerna och klargör vilka regler och riktlinjer man ska följa och vilka förväntningar bolaget har på den enskildes personliga omdöme, både internt och i kundrelationer.

Mångfald och jämställdhet

Vi anser att en jämställd arbetsplats, med medarbetare av olika ålder och kön, med olika bakgrunder och med plats för olikheter är en rikare arbetsplats. I bolaget finns 67 kvinnor och 51 män. Alla anställda ska behandlas med respekt både av andra inom företaget och av kunder. Därför för vi ständiga samtal kring diskriminering och mångfald och vikten av respekt för olikheter.

Utmaningar

Vi har en relativt jämn fördelning utifrån kön och ålder och vi uppmuntrar till mångfald på arbetsplatsen. Det är viktigt för att få en bredare kompetens internt och också för att spegla våra kunder. Höga krav på kunskap i svenska gör det delvis svårare att hitta rätt personal, men vi har börjat arbeta med att bland annat ta in praktikanter som vi lär upp internt.

Det är en generell utmaning att hitta rätt personer och att behålla dem i bolaget. Vi ser att det finns vissa svårigheter med att få unga att intressera sig för bank- och försäkringsyrket och att stanna. Nya generationer har andra krav, vill vidare i karriären i en snabbare takt. Vi verkar dessutom i ett område med en förhållandevis liten befolkning och vissa specialiserade roller är svåra att hitta i området. Vi försöker locka till oss medarbetare genom att erbjuda möjlighet att påverka sin arbetsplats, att kunna få ett helhetsgrepp och ett större eget ansvar jämfört med om de arbetar i större bolag.

Genom vår medarbetarundersökning vet vi att stress och ohälsa också är en av våra utmaningar, liksom i övriga samhället. Ibland har vi arbetstoppar då det kan vara svårt att få tid för återhämtning och vila. Vi försöker skapa förutsättningar för återhämtning. Vi uppmuntrar till friskvård och att ta pauser under dagen. Vi uppmanar även avdelningarna att ta egna initiativ kring föredrag, föreläsningar och andra aktiviteter för att motverka stress.

Alla medarbetare erbjuds månadsvisa medarbetarsamtal där man talar om hälsa och arbetsmiljö. I de samtalen är fokus på hur medarbetaren mår och hur arbetet fungerar, eventuella spänningar på avdelningen eller andra faktorer som kan påverka arbetet.

Det är ett väldigt bra sätt för oss att på ett tidigt stadium fånga upp en medarbetare som börjar må dåligt. Vi kan då snabbt sätta in de resurser som behövs för att förebygga sjukskrivning. Vi arbetar också med att lära alla chefer att lyssna aktivt, att stärka sin kommunikation och att skapa förtroendefulla samtal. Det är ett av de bästa verktyg vi har för att förebygga ohälsa. År 2019 var sjukfrånvaron 2,47 procent.

Länsförsäkringars Forskningsfond

Länsförsäkringars Forskningsfond är en forskningsstiftelse som ägs av länsförsäkringsgruppen. Stiftelsen är en del av vårt samhällsengagemang. Genom forskningsfonden stödjer vi forskning som ligger nära människors vardagliga trygghet. Forskningsanslag ges till projekt på en kvalificerad vetenskaplig nivå med relevans för Länsförsäkringar och våra kunder. Alla resultat görs allmänt tillgängliga och på så vis bidrar Länsförsäkringar till en kunskapsbaserad trygghetsutveckling av hela samhället.

FN:s Globala mål för hållbar utveckling – Agenda 2030

2015 antog FN och världens länder 17 globala mål och 169 delmål som ska leda till en hållbar utveckling såväl lokalt som globalt. Målen omfattar inte bara stater och myndigheter utan även privata bolag, högskolor, universitet, privatpersoner och organisationer. Alla kan vara med och bidra. Som en stor samhällsaktör har Länsförsäkringar stora möjligheter att bidra till en hållbar utveckling i samhället.

Länsförsäkringsgruppen har identifierat att sju av de globala målen är mest relevanta för verksamheten att gemensamt arbeta med. De sju målen är nummer 3, 8, 10, 12, 13, 16 och 17, där gruppen har störst möjlighet att bidra positivt och minska den negativa påverkan. Arbetet har utgått från Länsförsäkringars väsentliga hållbarhetsfrågor, påverkansgrad, identifierade risker och möjligheter. En mappning mot samtliga 169 delmål har gjorts.

Samtliga mål är viktiga och många av målen hänger ihop på olika sätt. De mål som Länsförsäkringar har identifierat är på intet sätt viktigare än några andra, det är mer ett sätt att visa hur vår verksamhet kan vara en del i det större arbetet för en global hållbar utveckling och var vi kan bidra mest.

Denna rapport utgör den lagstadgade hållbarhetsrapport som Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är skyldigt att upprätta enligt lag om årsredovisning i försäkringsföretag och avser räkenskapsåret 2019. Informationen i rapporten omfattar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad (537000-2320) och dess dotterbolag om inget annat anges.

I samband med undertecknande av företagets årsredovisning har styrelsen och den verkställande direktören också godkänt och avgivit hållbarhetsrapporten.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, organisationsnummer 537000-2320.

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2019 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12.

Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsd i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 28 februari 2020

PricewaterhouseCoopers AB

Eva Fällén

auktoriserad revisor

Samverkan som stärker

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger tillsammans med de övriga länsförsäkringsbolagen LFAB (Länsförsäkringar AB), med kontor i Stockholm. Inom bank och försäkring finns påtagliga stordriftsfördelar och länsförsäkringsbolagen har valt att samlas dessa resurser i LFAB. För våra kunder är vi alltid lika lokala. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har alltid kundkontakterna här i länet, men i LFAB bedrivs affärsverksamhet och service- och utvecklingsarbete inom till exempel liv- och fondförsäkring, bank, fondförvaltning, IT, återförsäkring, djurförsäkring och hälsaförsäkring. LFAB:s uppgift är att skapa förutsättningar för länsförsäkringsbolagen att bli framgångsrika på sina respektive marknader.

Aktieinnehav i Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad äger 3,57 procent av aktiekapitalet i LFAB. Aktieinnehavet i LFAB inräknas i Länsförsäkringars Göinge-Kristianstad konsolideringskapital.

Styrkan i varumärket

Styrkan i Länsförsäkringars varumärke är resultatet av ett varumärkes- och värderingsarbete som varit konsekvent och långsiktigt. Varumärket är ett sätt att leva och uppträda i kontakt med kunderna och med det lokala samhället i övrigt. Varumärket är fortsatt mycket starkt i relation till konkurrenternas inom branschen för bank, försäkring och pension. Kantar Sifos anseend undersökning 2019 visar att Länsförsäkringar har det nionde högsta anseendet av alla svenska företag – en lista som toppas av Volvo och Ikea. Länsförsäkringar har också under många år legat högt upp när Svenskt Kvalitetsindex redovisar hur nöjda kunderna är med sin bank och sitt försäkringsbolag – den senaste mätningen visade landets högsta kundnöjdhet inom både bank, försäkring och fastighetsförmedling.

Liv- och pensionsförsäkring

Länsförsäkringar Fondliv är länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotterbolag till LFAB. Bolaget erbjuder pensions-sparande främst inom tjänstepension. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen, franchise och oberoende försäkringsförmedlare. Kunderna erbjuds fondförvaltning, garantiförvaltning och riskförsäkring inom personriskområdet. Länsförsäkringars rekommenderade fondutbud består av 38 fonder med eget varumärke och 54 externa fonder. Utöver det rekommenderade utbudet erbjuds 57 fonder i ett utökat fondutbud. Fonderna under eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas till stora delar av externa förvaltare. Länsförsäkringar Fondliv förvaltar 159 Mdkr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

Länsförsäkringar Liv, som är stängt för nyteckning sedan 2011, förvaltar traditionell livförsäkring åt sina kunder i fyra bestånd: Nya Trad, Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension. De flesta kunder med Gamla Trad, Nya Världen och Försäkrad Pension har möjlighet att byta sina befintliga försäkringar till Nya Trad. Länsförsäkringar Liv förvaltar cirka 114 Mdkr åt liv- och pensionsförsäkringskunderna.

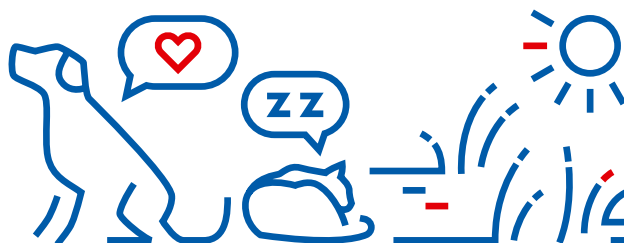
Bankverksamhet

Länsförsäkringar Bank grundades 1996 och är idag Sveriges femte största retailbank. Bankverksamheten bedrivs enbart i Sverige och marknadspositionen fortsätter att stärkas kontinuerligt. Strategin är att erbjuda banktjänster till länsförsäkringsgruppens kunder och utgår från Länsförsäkringars starka varumärke och den lokala förankringen. Målet är att med en låg risk ha en fortsatt god tillväxt i volymer och lönsamhet, de mest nöjda kunderna och fler kunder som har både bank och försäkring hos Länsförsäkringar.

Länsförsäkringar har enligt Svenskt Kvalitetsindex Sveriges mest nöjda bankkunder både bland företags- och privatkunder.

Djur- och grödaförsäkring

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringars specialistbolag för djur- och grödaförsäkring och är marknadsledande i Sverige. Agria är ett renodlat specialistbolag för djurförsäkring och har med stöd av kärnvärden som nära, innovativa, engagerade och enkla byggt ett starkt varumärke i Sverige. Nu pågår arbetet med att etablera Agrias varumärke på de övriga fem marknaderna med samma framgångsrika koncept. En viktig del av Agrias affärsmodell är nära samarbeten med djurägarorganisationer.

Hälsa

Affärsområde Hälsa inom LFAB driver produkt- och affärsutvecklingen inom det växande sjukvårds- och gruppförsäkringsområdet, mot såväl företags- som privatsegmentet. Bland erbjudandena som utvecklas finns produkter som liv-, sjuk-, olycksfalls- och sjukvårdsförsäkring, samt bolåneskyddet BoKvar.

Länsförsäkringar försäkrar mer än vart tredje företag i Sverige och erbjuder en sjukvårdsförsäkring som ger företagen och deras medarbetare tillgång till ett antal förebyggande hälsotjänster och personligt samtalsstöd. På så sätt hoppas vi kunna bidra till en bättre hälsa. Bolåneskyddet är ett viktigt sätt att bidra till våra strategiska bolånekunders ekonomiska trygghet.

Stabil återförsäkring till lägre kostnad

Alla försäkringsbolag har behov av att skydda sin verksamhet mot kostnader för stora enskilda skador och naturkatastrofer. Oftast vänder sig ett försäkringsbolag till speciella återförsäkringsbolag på den internationella marknaden för att försäkra en del av sina risker. Inom länsförsäkringsgruppen har bolagen en naturlig möjlighet att dela riskerna mellan sig.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad betalar årligen in en återförsäkringspremie till Länsförsäkringar Sak. Premien baseras bland annat på exponering och skadehistorik, men också på hur stort så kallat självbehåll bolaget väljer. Självbehållet kan jämföras med den självrisk som privatpersoner och företag betalar inom skadeförsäkring. Genom gemensam upphandling och intern återförsäkring behålls den största delen av återförsäkringspremien inom länsförsäkringsgruppen och kostnaderna för externa återförsäkrare blir mindre och stabilare, något som gynnar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads kunder.

Övrig samverkan

Förutom den samverkan som sker genom LFAB så direktäger de 23 länsförsäkringsbolagen, tillsammans med berörda affärsenheter inom LFAB, även Länsförsäkringar Fastighetsförmedling och Länsförsäkringar Mäklarservice. I dessa båda bolag deltar Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad med ägarandelarna 1,9 respektive 8 procent. Länsförsäkringar Fastighetsförmedling utgör en viktig säljkanal för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, och Länsförsäkringar Mäklarservice samordnar erbjudandet gentemot försäkringsförmedlarna.

Gemensam utveckling

En av LFAB:s uppgifter är att driva länsförsäkringsgruppens gemensamma utvecklingsarbete i syfte att stärka länsförsäkringsbolagens konkurrenskraft och att öka värde för kunderna. Utvecklingsarbetet bedrivs alltid från kundbehov, och länsförsäkringsgruppens gemensamma strategier och affärsplaner fokuseras dels på utveckling av kundmötesplatserna, dels på produkter, tjänster och funktioner för länsförsäkringsbolagens sakförsäkringsaffär.

Utveckling av kundmötesplatserna

Under 2019 har specifika satsningar gjorts för att utveckla företagskundmötet, för att förbättra för privatkunderna inom områdena motor och boende och för att generellt förenkla hanteringen av skadeärenden för kunderna. Kontinuerligt pågår också arbete med förbättrad självservice och för att förbättra dialogen och kommunikationen med kunderna.

Det går nu att i de digitala kanalerna kommunicera direkt med enskilda kunder på ett företag, till exempel för att distribuera möteskallelser med bilagor till en personlig brevlåda. Möjligheterna

i appen har förbättrats, bland annat i form av en ny startsida som utgår från företagets produkter och tjänster och genom förbättrade funktioner avseende betalningar och överföringar. Även informationen på de öppna sidorna, lansforsakringar.se, har förbättrats med tydligare struktur och innehåll samt företagsfokuserade nyheter vid in- respektive utloggning. Företag kan nu också få e-fakturor Business-to-Business från Länsförsäkringar, det innebär att företaget får fakturan i form av en elektronisk transaktion direkt in i ekonomisystemet.

Dialogen med motorförsäkringskunder har förbättrats genom ett automatiserat flöde. Ett välkomstbrev till nya kunder följs av utskick med bland annat tips om hur självbetjäningstjänster kan användas och vilka fördelar ett utökat engagemang hos Länsförsäkringar ger. Även för motorförsäkringskunder har informationen i de digitala kanalerna förbättrats successivt – det är nu enklare att bli och vara kund.

Även för boendekunder har dialogen förbättrats på motsvarande sätt som för motorförsäkringskunder. Det är nu också enklare att köpa en boendeförsäkring i de digitala kanalerna med möjlighet att välja till exempel självrisk och betalningssätt, en förbättring som nu införs successivt.

Kunderna har under året fått utökad självservice för skadeärenden. Det är möjligt att anmäla skador såväl i det inloggade mötet som i appen, tidigare har motsvarande möjlighet funnits i begränsad omfattning. Det går också att göra ändringar i en befintlig anmälan och att skicka med underlag, till exempel bilder, för att underlätta skaderegleringen. På motsvarande sätt kan kunden också ta emot underlag från Länsförsäkringar. Nästa steg är att kunden ska kunna följa hanteringen av skadan i de digitala kanalerna. Under året har grundläggande arbete för att skapa denna möjlighet genomförts. Kontinuerligt har också de öppna sidorna förbättrats, allt för att ge kunderna bättre information och en enklare skadehantering.

Utöver detta har många andra förbättringar av de digitala kanalerna, Länsförsäkringars hemsida, det inloggade mötet samt appen, levererats under 2019. Exempelvis är det enklare för kunderna att uppdatera sina kontaktuppgifter och att välja distributionssätt, digitalt eller post, för dokument. Det är enklare att ansöka om bolån, fondinformation har förbättrats inkluderande placeringsförslag och användare utan personnummer kan logga in med samordningsnummer. Det är också enklare att hitta eftersökt information och få stöd för hantering av olika ärenden, till exempel att teckna ett försäkringsavtal. Generellt har också säkerheten förbättrats vilket ger ett utökat kundskydd.

Kunddialog har utvecklats genom införande av ett nytt verktyg för proaktiv och automatiserad kundbearbetning via e-post och sms. Detta tillsammans med förbättrade analysmöjligheter gör det möjligt att ge kunderna relevanta och personliga erbjudanden vid rätt tillfälle. Kommunikation och distribution har löpande förbättrats under året, till exempel kan kunder som använder den digitala brevlådan Kivra nu få huvuddelen av försäkringsbrev och fakturor distribuerade till denna.

Kunder som tecknar försäkring i det personliga kundmötet, till exempel via telefon, kan nu också direkt teckna avtal för autogirobetalning. Det möjliggörs genom användning av Mobilt BankID.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad avger härmed årsredovisning för 2019, bolagets 183:e verksamhetsår.

Koncernen

Koncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad (537000-2320) samt de fem helägda dotterbolagen Doktors Backe AB (556637-9755), Granaten AB (556937-2575), Sjöbygden Skog AB (559086-4483), Kristianstad Fotangeln 2 AB (559106-7995) och AB Tivoliparken (556684-8247).

Dotterbolag

Fastighetsbolaget Doktors Backe ABs verksamhet omfattar uthyrning av lägenheter till främst privatpersoner.

Verksamheten i Fastighetsbolagen Granaten AB och Fotangeln 2 omfattar uthyrning av lokaler främst till företag.

Sjöbygden skog AB äger och förvaltar skog.

AB Tivoliparken äger andelar i Humlegården Fastigheter AB, Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A. och aktier i Bergvik AB.

Verksamhet

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är ett ömsesidigt försäkringsbolag som har sitt verksamhetsområde i hela eller delar av följande kommuner, Hässleholm, Osby, Östra Göinge, Kristianstad, Bromölla, Tomelilla och Simrishamn.

Privatpersoner, företag och lantbrukare erbjuds ett heltäckande försäkringsskydd inom sak, livförsäkring samt banktjänster. Bolaget är marknadsledande i sitt verksamhetsområde inom sakförsäkring.

Verksamheten inom skadeförsäkringsrörelsen bedrivs med egen koncession medan livförsäkring förmedlas till Länsförsäkringar Fondliv, banktjänster och fondsparande till Länsförsäkringar Bank samt djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring. Samtliga dessa bolag ingår i en koncern med LFAB (Länsförsäkringar AB), vilket ägs av de 23 länsförsäkringsbolagen gemensamt. För de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ansvaret för kundrelationerna.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad ingår som ett av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. Gemensamt äger gruppen Länsförsäkringar AB med dotterbolag.

Bolaget är självständigt och bolagsformen är ömsesidig, vilket betyder att ägarna utgörs av bolagets sakförsäkringstagare. Dessa har inflytande över verksamheten genom att de utser 48 fullmäktigeledamöter, vilka ska företräda dem på bolagsstämman. Bolagsstämman utser bolagets styrelse som består av 10 ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Ersättningar och förmåner

Upplysningar om ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare redovisas i not 35.

Utveckling av bolagets verksamhet, resultat och ställning

Sammanfattning

- Koncernens resultat före skatt uppgick för 2019 till 452 (183) Mkr. Skillnaden i resultat mellan åren utgörs av kapitalförvaltningens avkastning.

- Bolagets sakförsäkringsrörelse försvarade sin marknadsposition i området. Premieintäkten ökade med 19,7 Mkr till 545,6 Mkr under året.

- Skadeåret 2019 var ett år som präglades av fler brandskador än ett genomsnittligt, främst på Lantbruk och Privat.

- Koncernens kapitalförvaltning uppvisade ett resultat på 457 (150) Mkr. Totalavkastning på koncernens samlade placerings-tillgångar var 13,7 (4,9) procent.

- Den förmedlade bankaffären växte starkt under året och ökade med 1 080 Mkr, vilket motsvarar en ökning av den totala affärsvolymen med 11,5 %. Det var volymerna i spara-affären som Bidrog mest till tillväxten. Marginalerna i utlåningsaffären sjönk under året vilket bidrog till en förlust i affärsgruppen på cirka 4 Mkr.

- Bolagets försäljningsverksamhet inom livområdet fortsatte att öka under året. Portföljen påverkades av den gynnsamma börsutvecklingen och det samlade kapitalet ökade med drygt 500 Mkr.

- Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad var fortsatt franchisegivare åt Länsförsäkringar Fastighetsförmedling.

Total affärsvolym

Den totala affärsvolymen för bolagets affärer fördelar sig enligt nedan, Mkr.

	2019	2018
Sakförsäkring (premieinkomst)	591	569
Förmedlad bankaffär (volym)	10 487	9 404
Förmedlad livaffär (kapital)	2 397	1 875

Sakförsäkring

Marknad

Trots att konkurrensen fortsätter att vara hård, så även lokalt, så behåller Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad sin position som den ledande försäkringsgivaren bland sakförsäkringsbolag inom verksamhetsområdet.

Marknadstäckning	2019	2018
Villa/Villahem	63,2%	63,2%
Företag	45,9%	46,5%
Företagsmotor	46,5%	45,4%
Privatmotor	54,6%	55,0%
Samtliga försäkringspliktiga fordon	53,6%	53,9%

Premieintäkt

Premieintäkt (Mkr)	2019	2018
Hem, villa, fritidshus	136,5	133,2
Företag, kommun, lantbruk	148,2	142,8
Motor	148,3	140,4
Trafik	93,3	91,3
Olycksfall	27,2	25,4
Mottagen återförsäkring	37,2	35,8
Summa	590,7	569,0
Avgiven återförsäkring	-45,1	-43,1
Premieintäkt för egen räkning	545,6	525,9

Premieökningen i den direkta affären blev 23 Mkr eller 4,0 %. Motsvarande ökning under 2018 var 23 Mkr eller 4,2 %.

Skador

Under 2019 har antalet skador minskat något men antalet större brandskador har varit fler än tidigare år

Bolaget har under året haft tre skadehändelser som överstigit självbehållet till en skadekostnad på cirka 40 Mkr, varav 25 Mkr har belastat Bolagets resultat.

Antal anmälda skador under året	2019	2018
Direkt försäkring exkl. motorfordon	12 936	13 643
Motorfordonsförsäkring	13 642	14 046

Bank

Den förmedlade bankaffären i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad hade under året en positiv tillväxt och affärsvolymen ökade med 11,5 procent eller 1 080 Mkr (795 Mkr). Resultatmässigt så gav bankverksamheten ett underskott på 3,9 Mkr, vilket är en minskning från en vinst 0,7 Mkr 2018

Bank (Mkr)	2019	2018
Inlåning	2 933	2 671
Utlåning	5 837	5 526
Sparande (Fond, ISK, ISP)	1 713	1 206
	10 484	9 404

Livförsäkring

Bolaget har under året ökat den förmedlade affärsvolymen, vilket gett ett överskott på 2,5 Mkr under 2019, 2018 var överskottet 2,7 Mkr. Ett väldigt starkt börsår har gett våra sparare en avkastning på 26 procent, det åt våra kunder, av LF Fonder förvaltade kapitalet har totalt ökat med 28 procent.

Livförsäkring (Mkr)	2019	2018
Förvalt kapital Fondliv	2 397	1 875

Kapitalförvaltning

Marknadsvärdet på koncernens placeringstillgångar uppgick vid verksamhetsårets slut till 3 750 (3 289) Mkr, varav likvida medel uppgick vid verksamhetsårets slut till 211 (262) Mkr. Den totala avkastningen på koncernens placeringar uppgick till 457 (150) Mkr.

Resultat

Årets sammanlagda resultat för koncernen före skatt uppgick till 452 (183) Mkr och efter skatt till 380 (173) Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring uppgick till 15 (30 Mkr). Bolaget har under året återfört en del av tidigare års avsättningar till återbäring på 3 Mkr. Försäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring uppgick till 18 (30) Mkr.

Hållbarhet

Hållbarhetsarbetet har hos Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har en tydlig koppling till bolagets långsiktiga relation till kunder, medarbetare och andra intressenter.

Hållbarhet definieras i års- och hållbarhetsredovisningen som arbetet med miljö, antikorruption, personal, sociala förhållanden och mänskliga rättigheter. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads arbete med hållbarhet utgår från såväl hantering av risker som möjligheter i relation till dessa områden. De risker som bedömts vara av stor väsentlighet för verksamheten och hur dessa hanteras, redovisas i not 2. För övrigt ingår risker som en del av vårt arbete med att prioritera vilka hållbarhetsfrågor vi ska arbeta med. Vårt hållbarhetsarbete är integrerat i vår verksamhetsplan där även årliga mål och aktiviteter formuleras.

Hållbarhetsrapporten för Göinge-Kristianstad återfinns i övrigt i denna årsredovisning på sidorna 12-21.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret och efter dess slut

Bolaget har under 2019 förvärvat fastighetsbolaget Fotangeln 2 i centrala Kristianstad.

Förväntad utveckling för 2020

Enligt bolagets målsättning bör sakförsäkringsrörelsen efter rabatter men före mottagen återförsäkring ge en marginal på cirka 5 procent av premieintäkten. Det kan komma att infrias om skadeutvecklingen blir enligt de senaste årens genomsnittliga utfall. Avkastningen på bolagets placeringstillgångar antas bli cirka 5 procent för 2020.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 254 434 940, jämte balanserad vinst, kronor 1 086 698 173 totalt kronor 1 341 133 114 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

FEMÅRSÖVERSIKT

tkr	2019	2018	2017	2016	2015
RESULTAT, KONCERNEN					
Premieintäkt f.e.r.	545 612	525 924	500 363	461 146	449 528
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	9 241	8 072	5 942	16 129	4 044
Försäkringsersättningar f.e.r.	-443 235	-417 477	-351 084	-368 422	-323 366
Driftskostnader f.e.r.	-94 995	-84 229	-99 099	-80 920	-82 103
Övriga tekniska kostnader och intäkter	-2 116	-2 664	-3 167	-3 965	-1 031
Återbäring	3 582	0	-92 325	9 000	0
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	18 089	29 626	-39 370	32 968	47 072
Finansrörelsens resultat	435 257	150 375	221 614	223 279	117 647
Övriga intäkter och kostnader	-1 243	3 307	3 381	640	-5 881
Resultat före dispositioner och skatt	452 102	183 308	185 625	256 887	158 838
Årets resultat	378 944	173 185	158 871	209 617	135 361
EKONOMISK STÄLLNING, KONCERNEN					
Placeringstillgångar, verkligt värde	3 538 981	3 019 171	2 853 984	2 652 765	2 469 466
Premieinkomst f.e.r.	559 479	535 690	510 633	473 682	459 129
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	1 198 299	1 171 061	1 206 510	1 085 190	1 093 281
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	2 369 599	1 989 692	1 816 507	1 657 636	1 448 019
Uppskjuten skatt	341 353	280 936	298 037	284 035	250 786
Konsolideringskapital	2 710 952	2 270 628	2 114 544	1 941 671	1 698 805
Konsolideringsgrad %	485	424	414	410	370
Kapitalbas*					1 442 067
Erforderlig solvensmarginal*					105 083
Solvens 2**					
Minimikapital (MCR)	309 435	216 340	225 410	184 630	163 832
Solvenskapital (SCR)	1 237 740	865 361	901 641	738 518	655 328
Kapitalbas ***	2 585 742	2 187 981	2 027 474	1 851 544	1 623 064
Solvenskapitalkvot	209	253	225	251	248
NYCKELTAL					
Försäkringsrörelsen					
Skadeprocent f.e.r.	81,2	79,4	70,2	79,9	71,9
Driftkostnadsprocent f.e.r.	17,1	16,0	19,8	17,5	18,3
Totalkostnadsprocent f.e.r.	98,4	95,4	90,0	97,4	90,2
Kapitalförvaltning					
Direktavkastning %	0,6	1,7	0,9	0,9	1,1
Totalavkastning %	13,7	4,9	8,0	9,2	5,0

Länsförsäkringar Sak har per 2017-12-01 överlåtit ett bestånd av Olycksfallsförsäkringar till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad.

* Avser moderbolaget. Beräknat enligt regelverk som var gällande t.o.m 2015-12-31.

**För 2015 lämnas öppningsbalansen 2016-01-01 enligt Solvens 2.

*** Kapitalbasen utgörs av primärkapital.

Från och med 2019 har bolaget förändrat sättet att beräkna förlusttäckningskapacitet i uppskjuten skatt. Detta påverkar beräkningen av solvenskapitalkrav och solvenskapitalkvot.

RESULTATRÄKNING		Koncernen		Moderbolaget	
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE (tkr)	Not	2019	2018	2019	2018
Premieintäkter f.e.r					
Premieinkomst	3	604 591	578 749	604 591	578 749
Premier för avgiven återförsäkring		-45 112	-43 059	-45 112	-43 059
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-13 868	-9 766	-13 868	-9 766
		545 612	525 924	545 612	525 924
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	4	9 241	8 072	9 241	8 072
Försäkringssättningar f.e.r.	5				
Utbetalda försäkringssättningar					
Före avgiven återförsäkring		-453 694	-382 062	-453 694	-382 062
Återförsäkrars andel		26 938	15 261	26 938	15 261
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.					
Före avgiven återförsäkring		-48 245	-92 333	-48 245	-92 333
Återförsäkrars andel		31 766	41 657	31 766	41 657
		-443 235	-417 477	-443 235	-417 477
Driftskostnader f.e.r.	6	-94 995	-84 229	-93 539	-83 930
Övrig tekniska kostnader och intäkter	40	-2 116	-2 664	-2 116	-2 664
Återbäring	39	3 582	0	3 582	0
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		18 089	29 626	19 545	29 925
ICKE TEKNISK REDOVISNING (tkr)					
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		18 089	29 626	19 545	29 925
Kapitalavkastning, intäkter	8, 9	121 588	172 589	86 880	148 475
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	8, 10	358 635	30 612	271 018	0
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	8, 10	0	0	0	-38 715
Kapitalavkastning, kostnader	8, 11	-35 725	-44 754	-20 839	-29 038
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-9 241	-8 072	-9 241	-8 072
Övriga intäkter och kostnader	12	-1 243	3 307	-1 243	3 307
Resultat före skatt/resultat före bokslutsdispositioner och skatt		452 102	183 308	346 119	105 882
Bokslutsdispositioner	13				
Förändring av periodiseringsfond		0	0	-16 250	-22 871
Koncernbidrag		0	0	-6 650	0
Resultat före skatt		452 102	183 308	323 219	83 011
Skatt på årets resultat	14	-73 158	-10 123	-68 784	-8 076
Årets resultat		378 944	173 185	254 435	74 935
RAPPORT ÖVER ÖVRIGT TOTALRESULTAT					
Årets resultat		378 944	173 185	254 435	74 935
Årets övrigt totalresultat		963	0	0	0
Årets totalresultat		379 908	173 185	254 435	74 935

RESULTATANALYS FÖR MODERBOLAGET

tkr	Not	Totalt 2019	Sjuk & olycksfall	Hem & villa	Lantbruk Företag & fastighet	Motor	Trafik	Summa dir. försäkring i Sverige	Mottagen återför- säkring
RESULTATANALYS FÖR SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE									
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat									
Premieintäkt f.e.r.	RA 1	545 612	25 024	131 895	120 831	148 019	82 594	508 363	37 249
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen		9 241	673	0	0	0	6 221	6 894	2 347
Försäkringsersättningar f.e.r.	RA 2	-443 235	-37 190	-109 910	-78 280	-124 617	-61 509	-411 506	-31 729
Återbäring		3 582	172	882	965	938	625	3 582	0
Driftskostnader f.e.r.		-93 539	-4 024	-26 544	-37 490	-13 721	-11 333	-93 112	-427
Övriga tekniska kostnader/intäkter		-2 116				0	-2 116	-2 116	
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat		19 545	-15 345	-3 677	6 026	10 619	14 482	12 105	7 440
Avvecklingsresultat f.e.r.									
Avvecklingsresultat brutto		-25 056	2 761	-536	10 424	-4 636	-37 941	-29 928	4 872
Återförsäkrarens andel		31 941	-5 287	-4 972	-1 117	0	43 317	31 941	0
Avvecklingsresultat f.e.r.		6 885	-2 526	-5 508	9 307	-4 636	5 376	2 013	4 872
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring									
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-256 677	-12 876	-65 758	-59 173	-69 464	-43 775	-251 046	-5 631
Avsättning för oreglerade skador		-1 196 231	-147 059	-46 889	-109 863	-23 063	-504 399	-831 273	-364 958
Summa försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring		-1 452 908	-159 935	-112 647	-169 036	-92 527	-548 174	-1 082 319	-370 589
Återförsäkrarens andel av försäkrings- tekniska avsättningar									
Avsättning för oreglerade skador		255 608	15 893	380	42 069	0	197 266	255 608	0
Summa återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar		255 608	15 893	380	42 069	0	197 266	255 608	0

tkr	Not	Totalt 2019	Sjuk & olycksfall	Hem & villa	Lantbruk Företag & fastighet	Motor	Trafik	Summa dir. försäkring i Sverige	Mottagen återför- säkring
NOTER TILL RESULTATANALYS SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE									
Not RA 1									
Premieintäkter f.e.r.		545 612	25 024	131 895	120 831	148 019	82 594	508 363	37 249
Premieinkomst före avgiven återförsäkring		604 591	28 205	137 538	152 716	151 883	94 167	564 509	40 082
Premier för avgiven återförsäkring		-45 112	-2 126	-4 596	-27 402	-286	-10 701	-45 112	0
Förändring i Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		-13 868	-1 055	-1 047	-4 483	-3 578	-872	-11 035	-2 833
Not RA 2									
Försäkringsersättningar f.e.r		-443 235	-37 190	-109 910	-78 280	-124 617	-61 509	-411 506	-31 729
Utbetalda försäkringsersättningar		-426 756	-19 133	-102 516	-89 475	-123 641	-58 000	-392 765	-33 991
Före avgiven återförsäkring		-453 694	-19 133	-103 667	-104 174	-124 726	-68 003	-419 703	-33 991
Återförsäkrarens andel		26 938	0	1 151	14 699	1 085	10 003	26 938	0
Skaderegleringskostnader		53 987	4 718	17 537	7 438	15 861	8 433	53 987	0
Förändring i Avsättning för oreglerade skador f.e.r.		-16 479	-18 057	-7 394	11 195	-976	-3 509	-18 741	2 262
Före avgiven återförsäkring		-48 245	-22 584	-1 335	20 837	109	-47 534	-50 507	2 262
Återförsäkrarens andel		31 766	4 527	-6 059	-9 642	-1 085	44 025	31 766	0

RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING FÖR KONCERNEN

tkr	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Systemutvecklingskostnader	15	0	0
		0	0
Placeringstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	16	283 998	257 978
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Aktier och andelar	19	2 565 340	2 063 346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	687 019	695 238
Övriga lån	19	2 524	2 509
		3 538 981	3 019 171
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		171	530
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	255 608	223 842
		255 608	223 842
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	152 337	178 914
Fordringar avseende återförsäkring		1 027	12 089
Övriga fordringar		50 141	4 893
		203 504	195 896
Andra tillgångar			
Rörelsefastigheter	16	60 863	81 511
Övriga materiella tillgångar och varulager	21	4 517	3 893
Likvida medel		210 735	269 881
Aktuell skattefordran	14	11 100	0
		287 216	355 285
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	0	52
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	8 436	7 706
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	5 823	8 910
		14 258	16 668
SUMMA TILLGÅNGAR		4 299 739	3 811 392

forts. RAPPORT ÖVER FINANSIELL STÄLLNING FÖR KONCERNEN

tkr	Not	2019	2018
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Balanserad vinst eller förlust inklusive årets resultat		2 369 599	1 989 692
		2 369 599	1 989 692
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardöjande risker	26	256 677	242 809
Oreglerade skador	27	1 196 231	1 147 986
Återbäring	39	1 000	4 108
		1 453 908	1 394 903
Andra avsättningar			
Pensioner	28	6 925	2 642
Aktuell skatteskuld	14	0	5 604
Uppskjuten skatteskuld	14	341 353	280 936
		348 278	289 182
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		58 107	56 876
Skulder avseende återförsäkring		0	5 810
Skulder till kreditinstitut	19, 29	23 173	23 847
Övriga skulder	19, 29, 30	33 281	34 734
		114 560	121 267
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	1 983	1 983
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	11 411	14 365
		13 394	16 348
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		4 299 739	3 811 392

För upplysning om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se noterna 32 och 33.

BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

tkr	Not	2019	2018
TILLGÅNGAR			
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	16	143 611	159 111
Aktier och andelar i koncernföretag	17	239 595	218 406
Aktier och andelar i intresseföretag	18	100	100
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	19	2 003 733	1 585 467
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	19	687 019	695 238
Övriga lån	19	2 524	2 509
		3 076 582	2 660 831
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		171	530
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	27	255 608	223 842
		255 608	223 842
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	20	152 337	178 914
Fordringar avseende återförsäkring		1 027	12 089
Fordringar på dotterbolag		17 610	21 362
Övriga fordringar		48 948	3 746
		219 922	216 111
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar och varulager	21	3 310	3 893
Kassa och bank		165 337	249 990
Aktuell skattefordran	14	11 209	0
		179 856	253 883
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter	22	0	52
Förutbetalda anskaffningskostnader	23	8 436	7 706
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	24	5 584	8 666
		14 020	16 424
SUMMA TILLGÅNGAR		3 746 159	3 371 621

forts. BALANSRÄKNING FÖR MODERBOLAGET

Kkr	Not	2019	2018
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Uppskrivningsfond		39 537	39 537
Reservfond		5 455	5 455
Balanserad vinst eller förlust		1 086 698	1 011 765
Årets resultat		254 435	74 935
		1 386 125	1 131 692
Obeskattade reserver			
	25	586 976	570 726
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring			
Ej intjänade premier och kvardöjande risker	26	256 677	242 809
Oreglerade skador	27	1 196 231	1 147 986
Återbäring	39	1 000	4 108
		1 453 908	1 394 903
Andra avsättningar			
Pensioner	28	6 925	2 642
Aktuell skatteskuld	14	0	5 381
Uppskjuten skatteskuld	14	210 618	154 450
		217 543	162 473
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		58 107	56 876
Skulder avseende återförsäkring		0	5 810
Övriga skulder	19, 29, 30	32 782	34 347
		90 889	97 033
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Samgåendekostnader	7	1 983	1 983
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31	8 736	12 811
		10 719	14 794
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		3 746 159	3 371 621

För upplysning om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se noterna 32 och 33.

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

EGET KAPITAL I KONCERNEN	Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat	Totalt eget kapital
Kkr		
Ingående eget kapital 2018-01-01	1 816 507	1 816 507
Årets totalresultat		
Årets resultat	173 185	173 185
Årets övrigt totalresultat	0	0
Årets totalresultat	173 185	173 185
Utgående eget kapital 2018-12-31	1 989 692	1 989 692
Ingående eget kapital 2019-01-01	1 989 692	1 989 692
Förskjutning mellan balanserade vinstmedel och reserver	0	0
Årets totalresultat		
Årets resultat	378 944	378 944
Årets övrigt totalresultat	963	963
Årets totalresultat	379 907	379 907
Utgående eget kapital 2019-12-31	2 369 599	2 369 599

EGET KAPITAL I MODERBOLAGET	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	Totalt eget kapital
Kkr	Reservfond	Uppskriv- ningsfond	Balanserat resultat inkl. årets resultat	
Ingående eget kapital 2018-01-01	5 455	39 537	1 011 764	1 056 756
Årets totalresultat				
Årets resultat	0	0	74 935	74 935
Årets övrigt totalresultat	0	0	0	0
Årets totalresultat	0	0	74 935	74 935
Utgående eget kapital 2018-12-31	5 455	39 537	1 086 698	1 131 690
Ingående eget kapital 2019-01-01	5 455	39 537	1 086 698	1 131 690
Årets totalresultat				
Årets resultat	0	0	254 435	254 435
Årets övrigt totalresultat	0	0	0	0
Årets totalresultat	0	0	254 435	254 435
Utgående eget kapital 2019-12-31	5 455	39 537	1 341 133	1 386 125

KASSAFLÖDESANALYS, DIREKT METOD

Koncernen

Moderbolaget

tkr	2019	2018	2019	2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Premieinbetalningar	599 701	576 874	599 701	576 874
Utbetalningar av premier till återförsäkrare	-50 922	-30 986	-50 922	-30 986
Skadeutbetalningar	-453 694	-382 062	-453 694	-382 062
Inbetalningar från återförsäkrare avseende återförsäkrarnas andel av utbetalda försäkringsersättningar	21 895	15 261	21 895	15 261
Driftsutgifter	-101 998	-77 021	-100 010	-79 235
Utbetalningar av återbäring	474	-95 892	474	-95 892
Skatteutbetalningar	-26 564	-15 070	-26 564	-14 404
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-11 108	-8 896	-9 120	-10 444
Investeringsverksamheten				
Direktavkastning	22 511	58 425	18 891	34 247
Netto Investering i:				
-byggnader och mark	-18 188	-89 566	0	0
-koncernbolag och intressebolag	0	0	-21 188	-85 000
-finansiella placeringstillgångar	-49 349	24 362	-72 902	41 162
Netto Investering i materiella tillgångar	-1 843	90	-334	90
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-46 869	-6 689	-75 533	-9 501
Finansieringsverksamheten				
Utbetalda räntor	-495	-1 080	0	0
Amortering av lån	-674	-674	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 169	-1 754	0	0
Årets kassaflöde	-59 146	-17 339	-84 653	-19 945
Likvida medel/kassa och bank vid årets början*	269 881	287 220	249 990	269 935
Likvida medel vid årets slut	210 735	269 881	165 337	249 990

*Med likvida medel/kassa och bank menas resurser som kan tas i anspråk för att fullgöra kortfristiga åtaganden.

NOTER TILL DE FINANSIELLA RAPPORTERNA

NOT 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Bolaget (537000-2320), är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Kristianstad kommun. Bolaget bildar koncern med helägda dotterbolagen Doktors Backe AB (556637-9755), AB Tivoliparken (556684-8247), Sjöbygden Skog AB (559086-4483), Kristianstad Granaten AB (556937-2575) samt Kristianstad Fotangeln 2 (559106-7995). Adressen till moderbolaget är Box 33, 291 22 Kristianstad. Adressen till samtliga bolag är Tivoligatan 6 Kristianstad.

Årsredovisningen omfattar perioden 2019-01-01 till 2019-12-31.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Bilagda årsredovisningshandlingar har upprättats enligt lagen om årsredovisning i försäkringsbolag (ÅRFL) samt i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). Koncernen tillämpar RFR 1 och moderbolaget RFR 2.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 25 februari 2020. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på ordinarie bolagsstämma den 21 april 2020.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör ett antal bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa baseras både på framtidsblickande bedömningar och historiska erfarenheter som läggs samman med ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga för verksamheten. Resultatet används sedan bland annat för att bedöma de redovisade värdena på sådana tillgångar och skulder vars värde inte tydligt framgår från externa källor. Det verkliga utfallet kan avvika från de bedömningar och uppskattningar som gjorts. Uppskattning och antagande ses över regelbundet. I not 2 beskrivs bedömningar och uppskattningar som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ytterligare ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen. Kapitalavkastningen inkluderar realiserade värdeförändringar. Dessa värdeförändringar, med

avdrag för uppskjuten skatt, redovisas inom Eget kapital under rubriken Balanserad vinst.

Den överförda kapitalavkastningen har beräknats på halva premieintäkten för egen räkning samt på medelvärdet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning under året. Använda räntesatser för respektive försäkringsgren redovisas under not 4.

Ändrade redovisningsprinciper för 2018

IFRS 9, Finansiella instrument, klassificering och värdering har ett samband med val av tillämpning av principer för redovisning i den kommande redovisningsstandarden för försäkringsavtal, IFRS 17. Sambandet påverkar val av presentation av renteeffekter i resultaträkningen eller i övrigt totalresultat vid värdering av åtaganden hänförligt till försäkringsavtal. Förändringen förväntas godkännas av EU under 2021. Förändringen medger två valmöjligheter för försäkringsföretag. Ett alternativ ("deferral approach") är att företag som bedriver försäkringsverksamhet, om vissa kriterier är uppfyllda, kan skjuta upp tillämpningen av IFRS 9. Det andra alternativet ("overlay approach") är att de försäkringsföretag som enligt IFRS 9 klassificerar finansiella instrument till verkligt värde via resultaträkningen som under IAS 39 inte var klassificerade till verkligt värde via resultaträkningen medges en alternativ tillämpning av IFRS 9. Det innebär i korthet att de kan välja att presentera skillnaden mellan det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IFRS 9 och det belopp som skulle ha redovisats i resultaträkningen enligt IAS 39 i övrigt totalresultat.

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument, redovisning och värdering. IASB har genom IFRS 9 färdigställt ett helt "paket" av förändringar avseende redovisning av finansiella instrument. Paketet innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framtidsblickande ("expected loss") nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för försäkringsredovisning. IFRS 9 trädde i kraft 1 januari 2018. Bolaget har ännu inte gjort någon detaljerad utvärdering, men preliminärt bedöms inte IFRS 9 medföra någon förändring av bolagets redovisning. Bolaget har valt att skjuta på tillämpningen tills IFRS 17 träder i kraft.

IFRS 16 Leasing

Ny leasingstandard IFRS 16 som ersätter IAS 17 från och med 1 januari 2019 och tillämpas antingen i sin helhet retroaktivt (d v s tillämpning sker som om IFRS 16 alltid tillämpats) eller med modifierad retroaktivitet. Effekten av full retroaktivitet sker genom justering mot eget kapital per 1 januari 2018 och jämförelsetal uppdateras så att 2018 lämnas enligt IFRS 16. Effekten av modifierad retroaktivitet justeras mot eget kapital 1 januari 2019 och jämförelsetal för 2018 lämnas enligt tidigare standard IAS 17. Bolaget har gjort en utvärdering av sina leasingavtal. Resultatet visar att inga avtal har bedömts vara materiella vare sig för sig eller tillsammans varför den nya standarden inte kommer att påverka de finansiella rapporterna framöver.

Övriga förändringar

Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2019 har inte haft någon väsentlig effekt på företagets redovisning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

IFRS 17 Försäkringsavtal

IFRS 17 Försäkringsavtal publicerades den 18 maj 2017 och ska ersätta IFRS 4 Försäkringsavtal. Den nya standarden har ännu inte antagits av EU men föreslås träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2022 eller senare. Standarden kommer att eliminera

motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett princip baserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den nya standarden kommer även att ställa ett utökat krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag. Under 2019 utkom IASB med ändringsförslag till IFRS 17 som skickades för konsultation i branschen. IASB utreder svaren från konsultationen för att fastställa förändringarna. IASB planerar att utkomma med en uppdaterad standard under 2020. Finansinspektionen utreder hur en implementering av IFRS 17 ska ske i juridisk person och i koncernredovisningen för svenska försäkringsföretag. Idag råder det osäkerhet i hur stor del av IFRS 17 som kommer att implementeras i svenska föreskrifter. Finansinspektionen överväger även att införa en två-årig implementeringstid av föreskrifterna, vilket innebär att föreskrifterna ska tillämpas senast för det räkenskapsår som inleds den 1 januari 2024. Finansinspektionen kommer i samband med implementeringen av IFRS 17 att ompröva ställningstagandet om att onoterade försäkringsföretag ska tillämpa full IFRS i sin koncernredovisning.

Konsolideringsprinciper

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Koncernen kontrollerar ett företag när den exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt inflytande i företaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag för vilka koncernen har ett betydande, men inte bestämmande, inflytande över den driftsmässiga och finansiella styrningen, vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretags nettoresultat och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden. Erhållna utdelningar från intresseföretaget minskar det redovisade värdet på innehavet i intresseföretaget. Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet över intresseföretaget upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från interna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med FFFS 2015:12 och IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument (lån) eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som bolaget tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Även i de fall ersättningen är liten i absoluta tal, är

beloppet betydande i relation till det belopp som utbetalas om den försäkrade händelsen inte inträffar (då ingen ersättning utgår). Samtliga Bolagets försäkringskontrakt har därför bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras strikt utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda till bolaget eller ej. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker, avsättning för oreglerade skador samt avsättningar för återbäring och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Ej intjänade premier beräknas pro rata temporis.

Avsättning för kvardröjande risker ska göras om premienivån för bolagets hela affär bedöms vara för låg. Den kan även överväga sådan avsättning om premienivån i en enskild försäkringsgren bedöms vara för låg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats till bolaget, så kallade okända skador (IBNR - avsättning). Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder på historiska erfarenheter och skadeutfall. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av bolagets redovisade resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen samt periodens förändring av oreglerade skador återfinns i resultaträkningen. Risker för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Bolaget har beslutat att diskontera ersättningsreserverna i trafikaffären, både i direkt och mottagen affär, samt återförsäkrarens

andel. Avsättningen för skadelivräntor beräknas enligt vedertagna livförsäkringstekniska metoder, och diskonteras till marknadsränta. För finansiell redovisning tillhandahålls löpande en rekommendation om diskonteringsräntesatsen av aktuariefunktionen. För solvensändamål sker diskontering efter föreskriven marknadsräntekurva. För metod och aktuella räntesatser se vidare not 2.

Återbäring

Beslut om återbäring fattas av styrelsen vid varje enskilt tillfälle. Beslutet skall innefatta vilka försäkringstagare som omfattas av återbäringen samt hur återbäringen skall fördelas mellan de återbäringsberättigade. Bolagets kapitalbas skall dessutom vara tillräckligt stor för att med betryggande marginal uppfylla de krav som ställs på erforderlig solvensmarginal och de krav som ställs för att uppfylla Finansinspektionens Solvensrapportering. Återbäring ska redovisas som en avsättning i balansräkningen för det år då återbäringen beslutats. I resultaträkningen minskar återbäringen det försäkringstekniska resultatet.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på 12 månader på ett sätt som motsvarar periodisering av den intjänade premien för försäkringen ifråga.

Förlustprovning

Bolagets tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper för försäkringstekniska avsättningar och förutbetalda anskaffningskostnader innebär automatiskt en provning att avsättningarna är tillräckliga med avseende på förväntade framtida kassaflöden.

Driftskostnader

Driftskostnader redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader eller som administrationskostnader. Driftskostnaderna för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringssättningar medan driftskostnaderna för finansförvaltningen och förvaltningsfastigheter redovisas som kapitalförvaltningskostnader.

Driftskostnader i försäkringsrörelsen redovisas funktionsuppdelade som anskaffningskostnader, administrationskostnader samt skaderegleringskostnader. Driftskostnader för skadereglering redovisas som en del av resultaträkningens försäkringssättningar. Driftskostnader för kapitalförvaltning redovisas under Icke tekniskt resultat som kapitalförvaltningens kostnader. Under Icke tekniskt resultat redovisas även driftskostnader för förmedlad affär som Övriga intäkter och kostnader, se not 6.

Avgiven återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under posten Premier för avgiven återförsäkring. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrades andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter från förmedlad affär

Bolaget erbjuder/förmedlar ett brett utbud av försäkringar inom livområdet, djur- och grödaförsäkring samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna, och erhåller ersättning för detta arbete. Intäkterna redovisas i resultaträkningen under det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, det vill säga när tjänsten utförts.

Hyresintäkter

Hyresintäkter från förvaltningsfastigheter redovisas linjärt i resultaträkningen baserat på villkoren i hyresavtalet. Dessa redovisas under kapitalavkastningen i den period vilka de är hänförliga till. I not 9 framgår fördelning av intäkter. Kostnader för rörelsefastigheter fördelas ut till respektive verksamhetsdel och utgör periodens lokalkostnader.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderats till verkligt värde, redovisas ränteintäkter med tillämpning av effektivräntemetoden. Ränteintäkter redovisas i rad Kapitalavkastning intäkter i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår av avsnittet Klassificering av finansiella instrument nedan.

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar eller skulder tas upp i balansräkningen när bolaget blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor (affärsdagsredovisning). Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger, även om faktura ännu inte mottagits. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiella tillgångar. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för delar av finansiella skulder.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas ränteintäkter och räntekostnader med tillämpning av effektivräntemetoden. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas på särskild rad i balansräkningen som upplupen ränteintäkt eller räntekostnad, separat från tillgången eller skulden som räntan löper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage, för dessa instrument kostnadsförts således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader.

Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 19.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Bolaget förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (aktier, obligationer och derivat) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat, förutom i de fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom till exempel Länsförsäkringar AB ingår i denna utvärdering. Det är därför bolagets bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna över resultatet ger en mer relevant redovisningsinformation för läsarna. Bolaget kategoriserar alltid sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar som identifierats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person.

Alla derivat klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde med värdeförändringar redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncernföretag samt obligationer.

Aktier och andelar i koncernföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov provas regelbundet.

Lånefordringar och kundfordringar

Låne- och kundfordringar värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer att låne- och kundfordringar är i behov av nedskrivning. I kategorin Lånefordringar och kundfordringar ingår även likvida medel. Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde

Denna kategori i instrumentet utgörs av derivat med negativa marknadsvärden och som inte används försäkringsredovisning. Alla derivat med negativa marknadsvärden som inte ingår i försäkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultatet.

Övriga finansiella skulder

Övriga finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder t ex leverantörsskulder. Finansiella

skulder värderas i efterföljande perioder till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades när skulden togs upp.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid en överlåtelse av en skuld genom en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer. Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument.

Noterade innehav

Verkligt värde på finansiella tillgångar, som är noterade på en aktiv marknad, motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader, t ex courtage, vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet. Dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärs-mässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Onoterade innehav

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda beprövade värderingstekniker, till exempel nyligen genomföra transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. För finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad så tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik, som i så hög utsträckning som möjligt bygger på marknadsuppgifter och företagsspecifika uppgifter används i så låg grad som möjligt. Företaget kalibrerar med regelbundna intervall värderingstekniken och prövar dess giltighet genom att jämföra utfallen från värderingstekniken med priser från observerbara aktuella marknadstransaktioner i samma instrument. Valet av tillämpad metod för att uppskatta verkligt värde bygger på ett antal bedömningar som bolaget gör. Vidare finns det en betydande osäkerhet i dessa uppskattningar eftersom värderingen bygger på information som inte kan observeras på marknaden.

Bolagets aktieinnehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde över resultaträkningen redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke tekniska redovisningen som kapitalavkastning. Realiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen realiserade vinster respektive realiserade förluster, netto per tillgångsslag. Orealiserade värdeförändringar redovisas under kapitalavkastningen orealiserade vinster respektive orealiserade förluster, netto per tillgångsslag.

Övriga tillgångar

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar i form av utvecklingskostnader för datorprogram som förvärvats av koncernen redovisas till anskaffnings-

värde minus ackumulerade avskrivningar. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. De beräknade nyttjandeperioderna för redovisade immateriella tillgångar är 5 år.

Byggnader och mark

Moderbolaget redovisar alla fastigheter till verkligt värde.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Initialt redovisas förvaltningsfastigheter till anskaffningskostnad, vilket inkluderar till förvärvet direkt hänförliga utgifter. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker enligt ett rullande schema där varje fastighet blir värderad minst var 3:e år. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna. Omvärderingar av verkligt värde under löpande år sker genom en intern värdering.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp, och avkastningsmetod. Avkastningsmetoden är baserad på nuvärdesberäkning av framtida faktiska kassaflöden i form av driftsnetton.

Såväl realiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Utgifter som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att utgiften uppkommer.

Rörelsefastigheter

Rörelsefastigheter är fastigheter som används i en betydande omfattning i den egna verksamheten. Enligt IFRS ska rörelsefastigheter redovisas uppdelat på komponenter som skrivs av utifrån beräknad ekonomisk livslängd för de olika komponentkategorierna, medan förvaltningsfastigheter i likhet med tidigare redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen. Vid värdering av rörelsefastigheterna tillämpas den så kallade omvärderingsmetoden varvid fastigheterna redovisas till verkligt värde i koncernredovisningen med värdeförändringar redovisade i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Bolaget har provat om bolagets rörelsefastighet med tillhörande kostnad för komponentavskrivning i koncernens resultaträkning är väsentlig. Mot bakgrund

av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter punkt 30 har bolaget bedömt att kostnaden inte är väsentlig.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma bolaget till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, konsulttjänster och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningstid för maskiner och inventarier såsom kontors-, byggnads- samt datainventarier är fem år och sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Nedskrivningsprövning av materiella och immateriella tillgångar samt andelar i dotter- och intresseföretag

De redovisade värdena för tillgångarna provas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångarens återvinningsvärde. En nedskrivning redovisas när en tillgångs redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Materiella och immateriella tillgångar provas för nedskrivning enligt IAS 36.

Leasing

Bolaget innehar inga väsentliga leasingavtal.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse samt att det är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas, eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas av ett bestämt belopp om

minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Länsförsäkringar Bank bedömer kommer belasta Länsförsäkringar Bank avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionsersättning. Bolagets ansvar redovisas under not 33.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital respektive övrigt totalresultat.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas, se också not 14.

Ersättningar till anställda

Förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas som en kostnad i resultaträkningen när de uppstår. Förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning redovisas (i enlighet med Finansinspektionens föreskrifter och UFR 10) på samma sätt som avgiftsbestämda. Bolaget har utöver kollektivavtalade tjänstepensioner som tryggs genom försäkring, också i särskilda avtal utfäst sig till att vissa anställda kan avsluta sin anställning innan 65 års ålder och få en ytterligare ersättning än den som den kollektivavtalade pensionsförmånen då ger, den så kallade 62-årsregeln. Se not 28.

Kostnader för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

Bolaget har inte några rörliga ersättningar eller bonusar.

Utöver vad som beskrivs ovan redovisas ersättning till anställda enligt FFFS 2015:12. se not 35.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Moderbolagets redovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) inklusive ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Försäkringsföretaget IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Immateriella tillgångar

Utvecklingskostnader för bland annat datorprogram som redovisas som tillgång i koncernbalansräkningen har redovisats som kostnad i moderbolagets resultaträkning. Som en konsekvens av detta har avskrivningar på dessa utvecklingskostnader som redovisats som en kostnad i koncernresultaträkningen inte belastat moderbolagets resultat.

Dotter- och intresseföretag

Andelar i dotterföretag och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Erhållna utdelningar redovisas som intäkt under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Nedskrivningsbehov testas löpande. Se vidare not 19 om värderingsprinciper för aktiernas verkliga värde.

Skatter

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdispositioner i resultaträkningen.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren, i den mån nedskrivning ej erfordras.

NOT 2 Risk och kapitalhantering

Försäkringsföretagets resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten i Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad. Nedanstående not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Syfte, principer och metoder för bolagets riskhantering

Syftet med riskhanteringssystemet är att säkerställa solvens på lång sikt, minimera risken för oväntade förluster samt ge beslutsunderlag till styrelse, företagsledning och verksamhet genom att effekter på risk och kapital löpande beaktas.

- Identifiera och i enlighet med interna och externa krav, sammanställa de kvantifierbara riskerna.
- Implementera effektiva processer för hantering av både kvantifierade och icke kvantifierade risker som påverkar bolaget.
- Formalisera och upprätta rapporteringsrutiner för att möta såväl regulatoriska som interna krav för riskrapportering.

Det yttersta ansvaret för riskarbetet ligger hos styrelsen som årligen fastställer risktolerans och övergripande styrdokument, som exempelvis affärsplan, riskpolicy och försäkringstekniska riktlinjer. Styrelsen får från riskhanteringsansvarig löpande rapportering om hur bolagets risker och solvens utvecklas.

Operativt följer riskhanteringen roll- och ansvarsfördelning utifrån tre försvarslinjer:

Första försvarslinjen avser alla riskhanteringsaktiviteter som utförs av linjeledning och anställda. Verksamheten som tar risken äger också risken, vilket innebär att den dagliga hanteringen av risker sker i verksamheten. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att följa interna regler avseende bolagets system för att hantera risk.

Andra försvarslinjen utgörs av funktionerna för Riskhantering och Regelefterlevnad, som sätter principer och ramverk för riskhantering. Riskhanteringsfunktionen kontrollerar att det finns en adekvat riskmedvetenhet och acceptans för att hantera risker på

daglig basis. Funktionen är även stödjande och arbetar för att verksamheten har de rutiner, system och verktyg som krävs för att upprätthålla den löpande hanteringen av risker. Funktionen för Regelefterlevnad bistår organisationen vid utformning av interna regelverk och bevakar förändringar i externa regelverk. Båda funktionerna rapporterar kontinuerligt till styrelse och verkställande direktör.

Tredje försvarslinjen avser Internrevision som genomför oberoende regelbunden granskning av förvaltning, system och interna kontroller.

Bolaget har två riskbedömningskommittéer, Riskgranskningsgrupp och Lokal Kreditkommitté (LKK). Riskgranskningsgruppen bedömer nya och befintliga risker inom sakförsäkringsverksamheten avseende företagsförsäkring. Gruppen är sammansatt av underwriter, skadeförebyggare och företrädare från skadeavdelningen. Gruppen har till uppgift att granska och följa upp olika skadehändelser inom företagsaffären, framförallt befintliga kunder med hög skadeprocent. Gruppen har mandat att föreslå skadeförebyggande åtgärder, begränsa omfattning, justera rabatter samt föreslå premiehöjning. LKK har till uppgift att bedöma och ta beslut om nya och befintliga risker inom den förmedlade bankverksamheten. Kommittéen, som har rätt att fatta egna beslut inom fastställda kreditmandat, består av utsedda delegater med kreditbeviljningsmandat. För att fatta beslut krävs att minst tre medlemmar deltar, varav Bankchef/Affärsområdeschef Företag/Lantbruk eller Kreditchef Företag/Lantbruk måste närvara.

Riskmått

Bolaget kvantifierar risken enligt solvensregelverkets standardformel. I beräkningen ingår att beräkna skadeförsäkringsrisk, livförsäkringsrisk, marknadsrisk, motpartsrisk och operativ risk. Det totala riskbeloppet ställs sedan i relation till bolagets kapitalbas. Riskrapporten upprättas kvartalsvis och visar hur de olika riskerna utvecklats över tid, samt hur relationen mellan totalrisk och kapitalbas har utvecklats.

Skadeförsäkringsrisk

Skadeförsäkringsrisken består av premierisker, reservrisker och katastrofrisker. Innebörden i dessa begrepp och försäkringsföretagets generella metoder för att hantera dessa båda typer av risker beskrivs nedan.

Känslighetsanalys av skadeförsäkringsrisk (kkr)	Inverkan på vinst före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2019	2018	2019	2018
tkr				
1 % förändring i totalkostnadsprocent	5 574	5 250	4 426	4 095
1 % förändring i premienivån	6 046	5 787	4 800	4 514
1 % förändring i skadefrekvens	4 268	3 668	3 388	2 861
10 % förändring i premier för avgiven återförsäkring	4 511	4 306	3 582	3 359

Tabellen visar skadeförsäkringsriskers påverkan på vinst och kapital för ett antal centrala parametrar.

Premierisk

Premierisk är risken för oförutsedda förluster till följd av att det kommande årets skador blir större än förväntat. Det är alltså slumpmässigheten i kommande års skadeutfall som avses och inte underprissättning. För att reducera premierisken finns olika metoder. Återförsäkring är det viktigaste instrumentet för reduktion av premierisk. Andra faktorer som påverkar premierisken, och som är en naturlig del av ett försäkringsbolags vardag, är portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler och riskbesiktningar. Länsförsäkringsbolagens lokalt baserade affärsidé innebär oundvikligen en regional koncentration avseende kundstocken. Nackdelen med koncentrationen motverkas av länsförsäkringsgruppens starka återförsäkringslösning, genom vilken större risker sprids över alla länsförsäkringsbolag.

Reservsättningsrisk

Reservsättningsrisk är risken för förluster till följd av negativt utfall vid avveckling av avsättningarna för oreglerade skador. Förutom den allmänna osäkerheten kring den slutliga skadekostnaden finns ett antal scenarion som riskerar att leda till en ogynnsam utveckling för bolaget på ett mer systematiskt sätt och därmed medföra risk för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad, exempelvis:

- Förändringar i arbetsmarknadssituationen och/eller förskjutningar av ersättningar från socialförsäkringssystemet till privata försäkring, som slår retroaktivt på redan reservsatta skador
- Ändrad domstolspraxis
- Ändrade livslängdsantaganden, vilket påverkar kostnaden för skadelivräntor
- Upptäckt av nya tidigare icke kända och reserverade skadetyper (exempelvis sjukdomar, asbest)

Osäkerheten är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid. Detta är särskilt märkbart inom trafik- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör 45,7 % (45,3%) av bolagets avsättning för oreglerade skador efter återförsäkring.

För att kunna bedöma den slutliga skadekostnaden görs skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår. Tabell nedan visar skadekostnadsutvecklingen för skadeåren 2009-2019 före återförsäkring. Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen.

Göinge-Kristianstad skadeår	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Uppskattad skadekostnad:												
- I slutet av skadeåret	242 853	227 404	273 870	295 163	242 609	272 654	291 638	307 892	303 975	301 573	379 567	
- ett år senare	242 665	227 344	300 859	299 955	240 434	284 990	290 831	298 926	311 270	389 242		
- två år senare	241 254	226 689	288 162	284 172	246 116	263 963	280 696	286 224	310 069			
- tre år senare	237 349	223 438	285 143	284 306	242 730	259 334	280 098	323 290				
- fyra år senare	248 062	215 565	279 404	281 385	232 210	260 980	281 639					
- fem år senare	243 821	210 941	275 522	279 006	228 186	282 137						
- sex år senare	243 013	209 879	270 051	278 715	262 748							
- sju år senare	240 839	205 929	269 116	227 532								
- åtta år senare	235 889	206 713	282 525									
- nio år senare	234 894	265 076										
- tio år senare	205 647											
Nuvarande skattning av total skadekostnad												
	205 647	265 076	282 525	227 532	262 748	282 137	281 639	323 290	310 069	389 242	379 567	3 209 472
Totalt utbetalt	191 154	249 758	266 471	210 677	244 579	249 038	255 291	268 332	259 662	305 268	196 021	2 696 250
Summa kvarstående skadekostnad												
	14 493	15 318	16 054	16 855	18 169	33 099	26 348	54 958	50 407	83 974	183 546	513 222
Diskonteringsseffekt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valutaeffekt		0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Avsättning upptagen i balansräkningen												
	14 493	15 318	16 054	16 855	18 169	33 099	26 348	54 958	50 407	83 974	183 546	513 222
Avsättning avseende skadeår 2006 och tidigare												
												318 051
Mottagen återförsäkring												
												364 958
Total avsättning upptagen i balansräkningen innevarande år												
	14 493	15 318	16 054	16 855	18 169	33 099	26 348	54 958	50 407	83 974	183 546	1 196 231
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totalt
Total avsättning upptagen i balansräkningen föregående år	15 023	16 024	18 299	19 312	23 937	30 340	28 021	54 093	71 492	203 885		480 427

Reservrisken påverkas av de valda återförsäkringsarrangemangen, portföljsammansättning inklusive diversifiering, villkorsutformning, riskurvalsregler och riskbesiktningar. Detta är riskhanteringsåtgärder som sätts in före riskexponering. Tydliga reservsättningsrutiner och en över tiden stabil skadehantering på individuell skadenivå är en förutsättning för god hantering av reservrisken. Värt att notera är även att riskmarginalerna, som tillsammans med den bästa skattningen utgör avsättningen, är ett sätt att från ett kundperspektiv hantera reservrisken, även om de på grund av sin utformning inte påverkar resultatet.

Bolaget redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Totalt uppgår de diskonterade avsättningarna för oreglerade skador efter återförsäkring till 1 196 Mkr (1 148 Mkr). Skillnaden mellan diskonterade och odiskonterade reserver uppgår till 8,7 Mkr (18,8 Mkr).

Katastrofrisk

Katastrofrisk avser risken för förluster till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter som leder till mycket stora försäkringsersättningar. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad begränsar denna risk i stor utsträckning genom återförsäkring.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisk avser risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad utgörs dessa risker av bolagets skadelivräntor, vilket medför att relevanta underkategorier i sin tur är livfallsrisk, kostnadsrisk och omprövningsrisk. Livfallsrisk är risken att vi använder felaktiga livslängdsantaganden. Kostnadsrisk är risken att administrationen av framtida utbetalningar blir större än förväntat. Omprövningsrisk är risken för att ny lagstiftning påverkar storleken på framtida utbetalningar. Dessa risker hanteras genom uppföljning av dödlighet inom skadelivräntebeståndet, kostnadsuppföljning, återförsäkring samt att som remissinstans ge lagstiftaren en korrekt bild av konsekvenser vid ny lagstiftning.

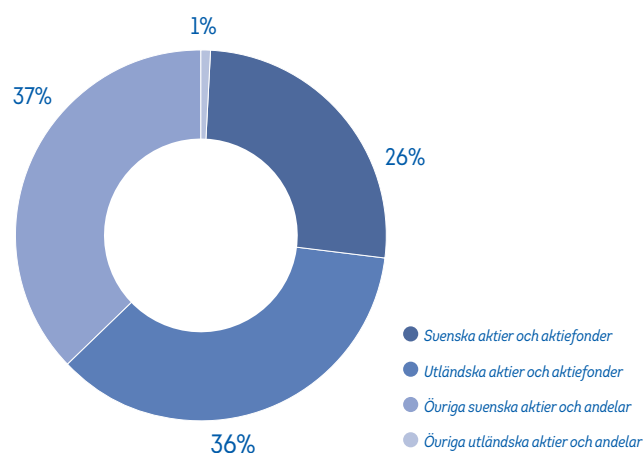
Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av förändringar i marknadsvärde på finansiella tillgångar och skulder. Inom marknadsrisk finns sex underkategorier: aktierisk, valutarisk, ränterisk, fastighetsrisk, spreadrisk samt koncentrationsrisk i placeringstillgångar. Marknadsrisk uppstår genom beslut om hur bolagets placeringstillgångar förvaltas. Genom att fastställa policy för kapitalförvaltningen och placeringsriktlinjer fattar styrelsen beslut om vilka nivåer på marknadsriskerna som kan accepteras. Bolagets strategiska allokering sammanfattas i en normalportfölj, som ska säkerställa en väl diversifierad tillgångsportfölj där aktsamhet i kapitalförvaltningen uppnås och åtagandena mot försäkringstagarna alltid kan fullföljas. I regelverket tar bolaget även hänsyn till legala krav som kan påverka hur bolaget får placera kapitalet. Målet för bolagets kapitalförvaltning är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och tillgänglighet. I syfte att skapa meravkastning utöver vad normalportföljen ger har bolaget valt en aktiv förvaltning av tillgångarna, vilket i sin tur medför att den faktiska fördelningen av tillgångar kan avvika från normalportföljen. För att begränsa den risk det innebär att den faktiska avkastningen skall avvika väsentligt från normalportföljens avkastning har styrelsen beslutat om hur mycket den faktiska portföljen får avvika från normalportföljen. Styrelsen tar därmed ställning, dels till vilken risknivå som skall gälla för förvaltningen och dels till vilken frihet som ges till den operativa förvaltningsorganisationen att söka höja avkastningen genom att

avvika från normalportföljen. Vd och CFO, i förening, har mandat att fatta beslut om aktie- och ränterelaterade tillgångar i den löpande förvaltningen inom ramen för normalportföljen. Information om hur förvaltningen går, hur tillgångarna är placerade, hur den aktuella allokeringen förhåller sig till normalportföljens samt eventuella avvikelser rapporteras till styrelsen inför varje sammanträde.

Aktierisk

Aktierisk är bolagets enskilt största marknadsrisk och avser risken för förlust till följd av ändringar av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Bolagets totala aktieexponering uppgår till cirka 2 565 Mkr (2 063 Mkr). I detta innehav ingår strategiska aktieinnehav såsom Länsförsäkringar AB. Aktieportföljen, utöver de strategiska aktieinnehaven, uppgår till 1 580 Mkr (1 157 Mkr). Aktieportföljen består till största delen av innehav i svenska- och utländska aktiefonder. För att begränsa effekten av kraftiga fall i aktiekurser har bolaget valt att investera i olika aktiefonder. Bolaget försöker även att minska risken genom att sprida risken på flera olika geografiska regioner och målsättningen är att investera i fonder som emitteras av olika förvaltare.

Diagrammet visar hur bolagets aktieplaceringar (exklusive strategiska innehav) fördelar sig. Föregående år var fördelningen Svenska aktier och aktiefonder 23%, Utländska aktier och aktiefonder 35%, Övriga svenska aktier och andelar 41%, Övriga utländska aktier och andelar 1%.

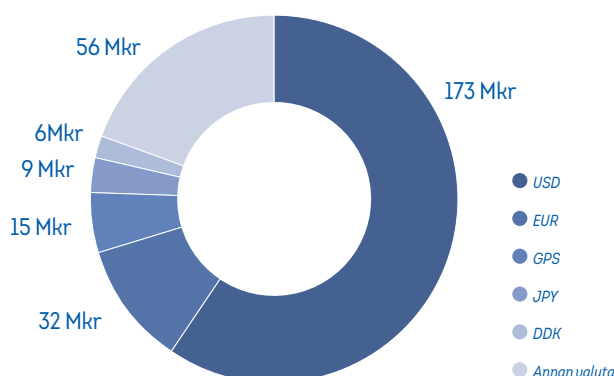
Känslighetsanalys aktierisk, koncernen	Inverkan på vinst före skatt		Inverkan på eget kapital	
	2019	2018	2019	2018
tkr				
Kursnedgång på aktier med 10%	-256 534	-206 335	-203 688	-160 941
Kursuppgång på aktier med 10%	256 534	206 335	203 688	160 941

Spreadrisk

Med spreadrisk avses väsentligen risken för förluster till följd av att företag går i konkurs där vi har obligationer. Bolaget hanterar risken genom att fastställa limiter avseende hur stor del av den totala portföljen som får utgöras av obligationer med kreditrisk samt vilken rating deras emittenter ska ha. Limiterna sätts mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och önskad nivå på risktagandet i placeringsportföljen. Att limitnivåerna inte överträds följs upp löpande och rapporteras till styrelsen

Valutarisk

Valutarisk innebär risken för förluster till följd av ändring i valutakurser. Bolaget är exponerat mot utländsk valuta genom innehavet i utländska aktier och aktiefonder. Valutarisk är endast tillåten i den utländska aktieportföljen och begränsas av limit för maximal tillåten placering i utländsk valuta. I valutaexponeringen ingår en genomlysning av bland annat svenska aktiefonder och optionsdelen i aktieindexobligationer. På tillgångssidan uppgår den genomlysta valutaexponeringen till 291 (116) Mkr.

Diagrammet visar bolagets genomlysta exponering i utländsk valuta. Föregående år var fördelningen USD 53 Mkr, EUR 9 Mkr, GBP 10 Mkr, JPY 6 Mkr, DKK 3 Mkr och övriga 35 Mkr.

Valutarisken är symmetrisk. Vid en uppgång i kronkursen med 10 % mot annan valuta ökar respektive minskar bolagets vinst och eget kapital på motsvarande vis. Bolagets innehav i finansiella derivat är begränsat till optionsdelen i aktieindexobligationer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för förluster till följd av ändring i marknadsräntornas nivå eller volatilitet. Bolagets placeringar i räntebärande värdepapper, inklusive kassa och bank, uppgår totalt till 898 Mkr (965), och utgörs av en blandning av statsobligationer, bostadsobligationer och övriga företagsobligationer. Risken hanteras

främst genom diversifiering avseende duration och geografisk spridning. Några räntebärande finansiella skulder finns inte. En del av bolagets försäkringstekniska avsättningar består dock av skadelivräntor som diskonteras med marknadsränta. Per den sista december 2019 uppgick bolagets åtagande avseende skadelivräntor till 144 Mkr (144).

Fastighetsrisk

Med fastighetsrisk avses risken för förluster till följd av ändring i priset på fastigheter. Koncernens exponering i fastigheter uppgår till totalt 344,9 Mkr (339,5). För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads del är fastighetsrisken relativt begränsad i och med att fastigheter endast utgör en mindre del 9,7 % (11,2 %) av koncernens placeringstillgångar.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placerings-tillgångar inte är väl diversifierade. Bolaget har i form av innehavet i LFAB en aktiepost som kan sägas utgöra en koncentrationsrisk, men LFAB i sin tur är en koncern med diversifierad verksamhet inom bank och försäkring. Bolaget äger vidare fastigheter via innehavet i fastighetsbolaget Humlegården, vilket som enskilt innehav betraktat också kan sägas utgöra en koncentrationsrisk. Bolagets strävan avseende övriga innehav är att ha väl diversifierad placeringsportfölj och vilken fastställs genom limitnivåer för respektive tillgångsslag en god diversifiering mellan tillgångsslag, geografiska marknader och enskilda emittenter.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risk för förluster till följd av att motparter inte kan fullfölja sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. För att begränsa risken beslutar styrelsen vilken kreditvärdering (rating) en motpart minst skall ha. Dessutom finns begränsningar om hur mycket man kan placera hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från placeringspolicy och utifrån gällande skuldtäckningsregler. Bolaget har inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna. Bolaget har inte någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Bolaget har inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade. De av bolagets tillgångar som är exponerade för motpartsrisk utgörs väsentligen av tillgodohavanden på bankkonton samt återförsäkras andel av försäkringstekniska avsättningar. I det senare fallet utgörs motparterna i första ledet av de övriga länsförsäkringsbolagen. För motparter avseende återförsäkring gäller dessutom följande: Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad köper all återförsäkring genom Länsförsäkringar Sak AB och länsförsäkringsgruppen har ett antal interna återförsäkringspooler som ger länsförsäkringsbolagen återförsäkringsskydd. Varje återförsäkringspool köper externt återförsäkringsskydd för att täcka stora skador. För att begränsa motpartsrisk avseende återförsäkring har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som får användas. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-rating på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre

avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare. Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad har på balansdagen en återförsäkringsfordran om 256 Mkr (224) avseende återförsäkrares andel av oreglerade skador.

Kreditbetyg	Andel 2019	Andel 2018
AA	42,2 %	36,7 %
A	56,7 %	61,8 %
Saknar rating (länsförsäkringsbolagen)	1,1 %	1,5 %

Tabellen ovan visar hur Länsförsäkringsgruppens återförsäkringsfordringar fördelas utifrån kreditvärdering, S & P eller motsvarande.

Affärsrisk

Affärsrisk omfattar risk för förluster till följd av affärsstrategier och affärsbeslut som visar sig vara missriktade, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget, liksom en oväntad nedgång i intäkter från exempelvis volymminskningar. Affärsrisk hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga egna risk och solvensanalysen samt affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på marknaden så kräver. De specifika affärsrisker som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Likviditets inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk är risken för att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel eller för att de kan fullgöras endast genom upplåning till avsevärt högre kostnad än normalt eller genom avyttring av tillgångar till underpris. För Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller. Bolaget har som riktlinje att alltid ha en likviditet (kassa och bankmedel) som uppgår till summan av en månads drift- och skadeutbetalningar, det vill säga en månads normala betalningsflöden. Utöver detta finns alltid möjlighet att med några dagars varsel göra betydligt större belopp likvida genom försäljning av olika placeringstillgångar.

Operativ risk

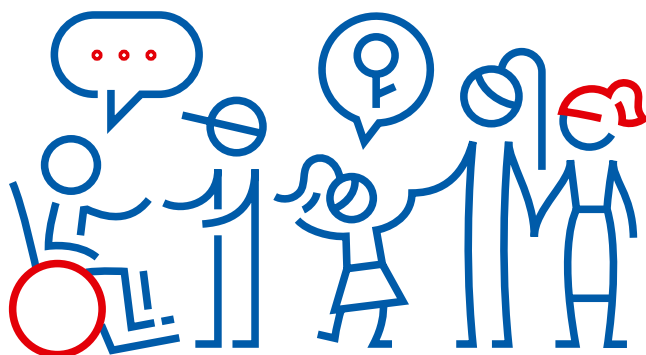
Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I processen för hantering och kontroll av operativa risker ingår identifiering, mätning, övervakning, hantering och rapportering. Analyser av operativ risk genomförs årligen i verksamheten. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp regelbundet. Bolagets kontinuitetsplan uppdateras och fastställs årligen. Inträffade incidenter registreras och rapporteras till styrelsen kvartalsvis. Incidentrapporteringen används också kontinuerligt som input i riskidentifieringsarbetet. Uppföljning och kontroll genomförs i syfte att styra verksamheten i enlighet med god intern styrning och kontroll. De största riskerna och mest väsentliga kontrollerna i bolagets affärskritiska processer kategoriseras som nyckelkontroller, vilka dokumenteras och rapporteras till styrelsen kvartalsvis.

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer bolaget livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Liv respektive

Länsförsäkringar Banks räkning. Som ersättning för detta erhåller Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad en provision. I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank regleras hur stor ersättning bolaget skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall stå för 80 % av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som bolaget förmedlat till Länsförsäkringar Bank. Det finns dock en begränsning i avtalet som innebär att bolagets ansvar maximalt kan uppgå till de framtida ackumulerade provisionsersättningar från banken.

Av trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen följer att försäkringsbolag som meddelar trafikförsäkring i Sverige är skyldiga att vara medlemmar i Trafikförsäkringsföreningen. Av reglerna följer att medlemsbolagen har ett solidariskt ansvar att finansiera verksamheten i Trafikförsäkringsföreningen. Detta hanteras genom att det årliga nettounderskottet från Trafikförsäkringsföreningen fördelas mellan medlemsbolagen på basis av bolagens premievolymer för trafikförsäkring genom en årlig avräkning som fastställs på Trafikförsäkringsföreningens stämma. Av det solidariska ansvaret följer att det enskilda medlemsbolaget kan ha en eventuell tillkommande förpliktelse gentemot Trafikförsäkringsföreningen i det fall något annat medlemsbolag inte kan fullgöra sina egna förpliktelser eller i det fall de reserver för oreglerade skador som hålls av Trafikförsäkringsföreningen visar sig vara otillräckliga. Prognosen för Trafikförsäkringsföreningens verksamhet för 2019 visar på ett nettounderskott på 342 (264) Mkr varav Länsförsäkringsgruppens andel av detta uppgick till 124 (101) Mkr.

NOTER TILL RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING (Belopp i tkr)

Om inget annat anges avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget

NOT 3

Premieinkomst

	2019	2018
Direkt försäkring i Sverige	564 509	542 382
Mottagen återförsäkring	40 082	36 367
Summa premieinkomst	604 591	578 749

NOT 4

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

	2019	2018
Överförd kapitalavkastning	9 241	8 072
Räntesats olycksfall	0,5	0,7
Räntesats trafik	0,0	0,3
Räntesats övrigt	0,0	0,0

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta på summan av halva premieintäkten och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador för egen räkning.

Använd räntesats utgör för olycksfallsaffären genomsnittlig räntenivå för statsobligationer med tio års löptid och för övrig affär förutom trafik medelvärde för 90-dagars statsskuldväxlar under året. Räntesats för trafik är densamma som för diskonteringen.

NOT 5

Försäkringsersättningar

	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
Utbetalda försäkringsersättningar	399 708	-26 938	372 770	330 120	-15 261	314 859
Skaderegleringskostnader	53 986	0	53 986	51 942	0	51 942
Utbetalda försäkringsersättningar	453 694	-26 938	426 756	382 062	-15 261	366 801
Förändring i avsättning för inträffade och rapporterade skador	6 341	-14 715	-8 374	73 835	-43 074	30 761
Förändring i avsättning för inträffade men ej rapporterade skador	39 483	-17 051	22 432	11 025	1 417	12 442
Skaderegleringskostnader	2 421	0	2 421	7 473	0	7 473
Förändring i avsättning för oreglerade skador	48 245	-31 766	16 479	92 333	-41 657	50 676

NOT 6**Driftskostnader**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Anskaffningskostnader	-62 359	-58 812	-61 146	-58 812
Förändring i posten Förutbetalda anskaffningskostnader	729	-2 697	729	-2 697
Administrationskostnader	-32 635	-22 046	-32 392	-21 747
Provisioner i avgiven återförsäkring	-730	-674	-730	-674
Summa driftskostnader	-94 995	-84 229	-93 539	-83 930
Totala driftskostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-108 041	-98 039	-108 041	-98 033
Provisioner och vinstandelar i mottagen återförsäkring	-427	-525	-427	-525
Lokalkostnader	-22 015	-29 151	-10 631	-15 846
Avskrivningar	-3 663	-2 106	-862	-972
Revision	-935	-986	-861	-873
Andra konsultationer	-16 754	-13 553	-16 681	-13 071
Övrigt	-87 860	-76 893	-86 345	-76 368
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	-730	-674	-730	-674
Summa totala driftskostnader före funktionsindelning	-240 425	-221 927	-224 578	-206 362
Avgår:				
Förändring i förutbetalda anskaffningskostnader	730	-2 697	730	-2 697
Driftskostnad för finans och fastighet	25 254	29 738	10 864	14 472
Kostnader för förmedlad affär	65 459	58 715	65 459	58 715
Skaderegleringskostnader	53 987	51 942	53 987	51 942
Summa avdrag	145 430	137 698	131 040	122 432
Driftskostnader i sakförsäkringsrörelsen	-94 995	-84 229	-93 539	-83 930

NOT 7**Samgåendekostnader**

	2019	2018
IB	1 983	1 983
IT-kostnader	0	0
Konsulter	0	0
Upplösning	0	0
UB Reserv för återstående samgåendekostnader	1 983	1 983

NOT 8**Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2019**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	433 295				433 295
Obligationer andra räntebärande tillgångar	6 156				6 156
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Kassa och bank			387		387
Summa	439 451	0	387	0	439 838

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		-495	-495
Övriga skulder			0
Summa	0	-495	-495

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - koncernen 2018

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	144 455				144 455
Obligationer andra räntebärande tillgångar	2 633				2 633
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Kassa och bank			1 031		1 031
Summa	147 087	0	1 031	0	148 118

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		-450	-450
Övriga skulder			0
Summa	0	-450	-450

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2019

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	326 268				326 268
Obligationer andra räntebärande tillgångar	6 156				6 156
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Kassa och bank			837		837
Summa	332 424	0	837	0	333 262

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

Årets nettovinst/-förlust per kategori av finansiella instrument - moderbolaget 2018

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	75 475				75 475
Obligationer andra räntebärande tillgångar	3 263				3 263
Övriga finansiella placeringstillgångar					0
Kassa och bank			1 031		1 031
Summa	78 737	0	1 031	0	79 768

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder			0
Summa	0	0	0

NOT 9

Kapitalavkastning intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Hysesintäkter från byggnader och mark	21 319	24 624	9 460	13 226
Övriga intäkter från fastighetsförvaltningen	0	0	0	0
Utdelning på aktier och andelar	33 546	49 921	11 703	25 933
Ränteintäkter m.m.				
obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 619	6 603	4 619	7 233
övriga ränteintäkter	378	650	828	650
Valutakursvinster	18	342	18	342
Realisationsvinster				
aktier och andelar	61 437	87 523	59 981	98 165
räntebärande värdepapper	271	1 491	271	1 491
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella intäkter	0	1 435	0	1 435
Summa kapitalavkastning intäkter	121 588	172 589	86 880	148 475

NOT 10

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Orealiserat resultat				
byggnader och mark	9 090	15 893	5 200	2 200
aktier och andelar	347 914	21 177	264 186	-34 457
räntebärande värdepapper	1 631	-6 458	1 631	-6 458
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Summa orealiserade vinster och förluster	358 635	30 612	271 018	-38 715

NOT 11
Kapitalavkastning kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Driftskostnader från byggnader och mark	-16 397	-24 912	-2 029	-9 646
Kapitalförvaltningskostnader	-8 857	-4 826	-8 835	-4 826
Räntekostnader m.m.				
fastighetslån	-495	-450	0	0
övriga räntekostnader	-9	-7	-9	-7
Valutakursförluster	0	0	0	0
Realisationsförluster netto				
aktier och andelar	-9 602	-13 787	-9 602	-13 787
räntebärande värdepapper	-365	0	-365	0
övriga placeringstillgångar	0	0	0	0
Övriga finansiella kostnader	0	-772	0	-772
Summa kapitalavkastning kostnader	-35 725	-44 754	-20 839	-29 038

NOT 12
Övriga intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Provision m. m. för Liv, Bank ,Fond och Fastighetsförmedling	64 216	62 022	64 216	62 022
Driftskostnader för Liv, Bank ,Fond och Fastighetsförmedling	-65 459	-58 715	-65 459	-58 715
Summa övriga intäkter och kostnader	-1 243	3 307	-1 243	3 307

NOT 13
Bokslutsdispositioner

	Moderbolaget	
	2019	2018
Avsättning till säkerhetsreserv	0	0
Avsättning till/upplösning av periodiseringsfond	-16 250	-22 871
Lämnade koncernbidrag	-6 650	0
Summa bokslutsdispositioner	-22 900	-22 871

NOT 14**Skatt på årets resultat**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-12 992	-27 195	-12 617	-26 528
Tidigare års skattekostnad	0	-28	0	-28
Summa aktuell skattekostnad	-12 992	-27 223	-12 617	-26 556
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader				
byggnader och mark	-1 622	-5 247	-1 071	-950
aktier och andelar	-54 422	7 098	-54 422	7 098
obligationer och andra räntebärande värdepapper	-336	1 330	-336	1 330
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver	-3 448	-5 076	0	0
Uppskjuten skatt på pension	-338	34	-338	34
Effekt av ändrad skattesats	0	18 961	0	10 968
Summa uppskjuten skattekostnad	-60 166	17 100	-56 167	18 480
Summa skatt på årets resultat	-73 158	-10 123	-68 784	-8 076

Avstämning av effektiv skatt

	2019		2018	
Koncernen				
Resultat före skatt		452 102		183 308
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	21,4%	-96 750	22,0%	-40 328
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	-28
Ej avdragsgilla kostnader	0,2%	-825	5,3%	-9 740
Ej skattepliktiga intäkter	-5,7%	25 782	-12,1%	22 226
Schablonintäkt på investeringsfond	0,2%	-922	0,5%	-918
Schablonränta på periodiseringsfond	0,1%	-598	0,0%	-72
Effekt av ändrad skattesats	0,0%	155	-10,2%	18 737
Redovisad effektiv skatt	16,2%	-73 158	5,5%	-10 123
Moderbolaget				
Resultat före skatt		323 219		83 011
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	21,4%	-69 169	22,0%	-18 262
Tidigare års skatt	0,0%	0	0,0%	-28
Ej avdragsgilla kostnader	0,2%	-780	11,7%	-9 740
Ej skattepliktiga intäkter	-0,8%	2 685	-12,0%	9 976
Schablonintäkt på investeringsfond	0,3%	-922	1,1%	-918
Schablonränta på periodiseringsfond	0,2%	-598	0,1%	-72
Effekt av ändrad skattesats	0,0%	0	-13,2%	10 968
Redovisad effektiv skatt	21,3%	-68 784	9,7%	-8 076

NOT 14 (fortsättning)
Skattefordringar och -skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Aktuell skatteskuld				
Periodens skattekostnad	-11 100	5 604	-11 209	5 381
Tidigare års skattekostnad	0	0	0	0
Summa aktuell skatteskuld/fordran	-11 100	5 604	-11 209	5 381
Uppskjuten skatteskuld				
byggnader och mark	24 330	22 458	14 654	13 583
aktier och andelar	189 889	135 466	189 889	135 466
obligationer och andra räntebärande värdepapper	5 193	4 857	5 193	4 857
Uppskjuten skatteskuld på obeskattade reserver	121 059	125 604	0	0
Uppskjuten skatteskuld på pension	882	544	882	544
Effekt av ändrad skattesats	0	-7 993	0	0
Summa uppskjuten skatteskuld/fordran	341 353	280 936	210 618	154 450
Summa skatteskuld	330 253	286 540	199 409	159 831

Uppskjuten skatt har beräknats efter 20,6 %.

Förändringen mellan åren har redovisats som uppskjuten skattekostnad eller uppskjuten skatteintäkt.

NOT 15
Immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Ingående anskaffningsvärde	28 461	28 461	0	0
Årets inköp	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	28 461	28 461	0	0
Ingående ackumulerade avskrivningar	-28 461	-27 965	0	0
Årets avskrivningar	0	-496	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-28 461	-28 461	0	0
Summa immateriella tillgångar	0	0	0	0

Förvärvade immateriella tillgångar avser utvecklingskostnader för gemensamma system, samt goodwill. Beräknad nyttjandeperiod är 5 år och avskrivning sker med 20 % årligen. Aktivering sker enbart i koncernen.

NOT 16
Byggnader och mark

	Koncernen			Moderbolaget
	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt	Byggnader och mark
Ingående verkligt värde 2019-01-01	257 978	81 511	339 489	159 111
Årets anskaffningar	18 234	0	18 234	0
Årets försäljningar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	0	-1 213	-1 213	0
Årets omvärdering	7 638	1 213	8 851	5 200
Omklassificering	148	-20 648	-20 500	-20 700
Utgående verkligt värde 2019-12-31	283 998	60 863	344 861	143 611
Anskaffningsvärde	165 707	61 330	227 037	127 364

NOT 16 (fortsättning)

	Koncernen		Moderbolaget	
	Förvaltnings- fastigheter	Rörelse- fastigheter	Totalt	Byggnader och mark
Ingående verkligt värde 2018-01-01	151 635	76 733	244 581	157 033
Anskaffningsvärde	147 325	70 620	217 945	136 654
Investeringar i fastigheterna	1 941	0	1 941	0
Nyförvärv	87 378	0	87 378	0
Ackumulerade avskrivningar	0	-1 334	-1 334	-1 334
Orealiserad värdeförändring	21 334	12 225	33 559	23 791
Utgående verkligt värde 2018-12-31	257 978	81 511	339 489	159 111

Av bolagets 12 fastigheter är 3 rörelsefastigheter och resterande förvaltningsfastigheter. Rörelsefastigheter redovisas enligt omvärderingsmetoden i koncernen. Förvaltningsfastigheterna består av ett antal hyresfastigheter som hyrs ut till utomstående hyresgäster, samt skogsfastigheter. Hyreskontrakt avseende kontor och butiker upprättas initialt normalt på en hyrestid som omfattar tre år. Före avtalstidens utgång sker omförhandling med hyresgästen med avseende på hyresnivå och övriga villkor i avtalet om avtalet inte är uppsagt.

Metod för värdering av fastigheter redovisas i not 1.

Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad nyttjar som kontor 2 400 kvm i fastigheten Badaren 11 i Hässleholm samt 3 120 kvm i fastigheten Fotangeln 5 i Kristianstad. Samtliga koncernens rörelsefastigheter ägs av moderbolaget.

NOT 17**Aktier och andelar i koncernföretag**

Innehav i dotterföretag	Dotterföretagets säte land	Ägarandel i %	
		2019	2018
AB Tivoliparken	Kristianstad Sverige	100	100
Kristianstad Granaten AB	Kristianstad Sverige	100	100
Doktors Backe AB	Hässleholm Sverige	100	100
Sjöbygden skog AB	Kristianstad Sverige	100	100
Kristianstad Fotangeln 2 AB	Kristianstad Sverige	100	0

Moderbolaget

Ackumulerade anskaffningsvärden	2019	2018
Vid årets början	218 406	133 406
Inköp	14 728	85 000
Aktieägartillskott	6 460	0
Försäljningar	0	0
Nyemission	0	0
Utgående balans 31 december	239 595	218 406

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag

			2019	2018
Dotterföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
AB Tivoliparken 556684-8247 Kristianstad	100	100	92 398	92 398
Kristianstad Granaten AB 556937-2575 Kristianstad	100	100	29 259	26 258
Doktors Backe AB 556637-9755 Hässleholm	300	100	14 750	14 750
Sjöbygden Skog AB 559086-4483 Hässleholm	50 000	100	85 000	85 000
Kristianstad Fotangeln 2 AB 559106-7995 Kristianstad	1 000	100	18 188	0
Summa			239 595	218 406

NOT 18**Aktier och andelar i intresseföretag**

Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i intresseföretag			2019	2018
Intresseföretag/Organisationsnummer/Säte	Antal andelar	Andel i %	Redovisat värde	Redovisat värde
LF Affärsservice Sydost AB 556896-7425 Kristianstad	2 000	33	100	100

NOT 19**Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2019**

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	2 565 340				2 565 340
Obligationer andra räntebärande tillgångar	687 019				687 019
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 524		2 524
Summa	3 252 359	0	2 524	0	3 254 883

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		23 173	23 173
Övriga skulder		15 008	15 008
Summa	0	38 181	38 181

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - koncernen 2018

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	2 063 346				2 063 346
Obligationer andra räntebärande tillgångar	695 238				695 238
Upplupen ränteintäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 509		2 509
Summa	2 758 584	0	2 509	0	2 761 093

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		23 847	23 847
Övriga skulder		13 693	13 693
Summa	0	37 540	37 540

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2019

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	2 003 733				2 003 733
Obligationer andra räntebärande tillgångar	687 019				687 019
Upplupen ränteutäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 524		2 524
Summa	2 690 751	0	2 524	0	2 693 276

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder		14 508	14 508
Summa	0	14 508	14 508

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori - moderbolaget 2018

Finansiella tillgångar	Finansiella tillgångar identifierade som poster värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Summa
Aktier och andelar	1 585 467				1 585 467
Obligationer andra räntebärande tillgångar	695 238				695 238
Upplupen ränteutäkt					0
Övriga finansiella placeringstillgångar			2 509		2 509
Summa	2 280 705	0	2 509	0	2 283 214

Finansiella skulder	Innehav för handelsändamål	Övriga skulder	Summa
Skulder till kreditinstitut		0	0
Övriga skulder		13 307	13 307
Summa	0	13 307	13 307

Upplysningar om finansiella instrument inkl. fastigheter värderade till verkligt värde - Koncernen 2019

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Fastigheter	0	0	344 861	344 861
Aktier och andelar	970 553	34 653	1 560 134	2 565 340
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	687 019	0	0	687 019
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 524	2 524
Summa	1 657 571	34 653	1 907 519	3 599 744

Upplysningar om finansiella instrument inkl. fastigheter värderade till verkligt värde - Koncernen 2018

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Fastigheter	0	0	339 489	339 489
Aktier och andelar	669 336	9 881	1 384 129	2 063 346
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	695 238	0	0	695 238
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 509	2 509
Summa	1 364 574	9 881	1 726 127	3 100 582

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde - Moderbolaget 2019

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	970 553	34 653	998 527	2 003 733
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	687 019	0	0	687 019
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 524	2 524
Summa	1 657 571	34 653	1 001 051	2 693 276

Upplysningar om finansiella instrument värderade till verkligt värde - Moderbolaget 2018

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Aktier och andelar	669 337	9 881	906 249	1 585 467
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	695 238	0	0	695 238
Övriga finansiella placeringstillgångar	0	0	2 509	2 509
Summa	1 364 575	9 881	908 758	2 283 214

Nivå 1 består av verkligt värde på en aktiv marknad. Nivå 2 består av verkligt värde som bygger på observerbara marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1. Nivå 3 består av verkligt värde utifrån indata som inte är observerbara på marknaden. För innehavet i AB Tivoliparken görs en marknadsvärdering av bolagets fastigheter av oberoende värderare vart tredje år. Under löpande år sker en värdering i enlighet med grunderna för substansvärdering. Substansvärdet utgår från årligt resultat i bolaget efter skatt. Substansvärdet utgör därför en rimlig approximation av verkligt värde. Bolagets aktieinnehav i LFAB (nivå 3) har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehas med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas till övriga ägare till ett pris som motsvarar substansvärdet så utgör substansvärdet aktiernas verkliga värde. Vinster och förluster av finansiella instrument och förvaltningsfastigheter redovisas i resultaträkningen i not 8.

Anskaffningsvärden och verkliga värden på aktier och andelar
2019
2018

	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade aktier och andelar				
Svenska aktier och andelar	308 516	411 917	205 652	265 526
Utländska aktier och andelar	436 677	572 431	414 154	410 393
Onoterade aktier och andelar				
Länsförsäkringar AB	293 419	985 183	293 419	906 249
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	280	1 877	280	1 645
Länsförsäkringar Fastighetsförmedling AB	1 000	621	1 000	687
Övriga svenska aktier och andelar	29 641	31 705	12 485	967
Övriga utländska aktier och andelar	875	0	875	0
Summa moderbolaget	1 070 409	2 003 733	927 865	1 585 467
Tillkommer koncernen:				
Humlegården Fastigheter AB	92 303	551 051	92 303	448 519
Länsförsäkringar Secondary PE Investments S.A	26	10 173	26	11 360
Bergvik skog	383	383	6 108	18 000
Summa koncernen	1 163 121	2 565 340	1 026 302	2 063 346

Anskaffningsvärden och verkliga värden på obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2019		2018	
Utgivna av:	Anskaffningsvärde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Noterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
Länsförsäkringar Räntefond	578 421	598 987	597 574	614 860
Cliens Räntefond	40 000	40 597	0	0
Övriga svenska emittenter	0	0	7 023	6 980
Övriga utländska emittenter	42 700	47 435	67 297	73 398
Summa	661 121	687 019	671 894	695 238

Verkliga värden på finansiella instrument

I Länsförsäkringar Göinge-Kristianstads balansräkning uppgår verkligt värde och redovisat värde till samma belopp för samtliga finansiella tillgångar och skulder. När det gäller balansposterna aktier och andelar samt obligationer och andra räntebärande värdepapper har verkligt värde fastställts som aktuell köpkurs på aktiva marknader.

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dess priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuellt framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurser. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper. Den största delen av företagets finansiella instrument åsätts ett verkligt värde med priser som är kvoterade på en aktiv marknad.

I balansposten aktier och andelar ingår onoterade aktier till ett värde av 595,8 (481,2) Mkr förutom värdet på Länsförsäkringar AB som uppgår till 985,2 (906,2) Mkr. Värdet på dessa aktier har fastställts till ett bedömt marknadsvärde.

För övriga tillgångar och skulder är anskaffningsvärdet en tillräcklig approximation av verkligt värde eftersom löptiden på dessa finansiella tillgångar och skulder är mycket kort (mindre än 6 månader). Skulder till kreditinstitut löper med rörlig ränta vilket innebär att en förändring i marknadsvärdena bara påverkar det verkliga värdet marginellt. Redovisat värde är därför en tillräcklig approximation av verkligt värde.

Värdet för Humlegårdens fastighetsinnehav fastställs genom marknadsvärdering två gånger per år, enligt de principer som anges i årsredovisningen not 16.

NOT 20

Fordringar avseende direkt försäkring

	2019	2018
Fordringar hos försäkringstagare	152 337	146 300
Fordringar hos försäkringsbolag	0	32 614
Summa fordringar avseende direkt försäkring	152 337	178 914

Av fordringar på försäkringstagare väntas 0 kkr bli återvunna mer än tolv månader efter balansdagen.

NOT 21**Övriga materiella tillgångar och varulager**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Materiella tillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	16 708	16 769	16 708	16 769
Årets inköp	1 843	840	334	840
Utrangeringar	0	-901	0	-901
Utgående anskaffningsvärde	18 551	16 708	17 042	16 708
Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 924	-12 975	-12 924	-12 975
Årets avskrivningar	-1 164	-850	-862	-850
Utrangeringar	0	901	0	901
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 088	-12 924	-13 786	-12 924
Summa materiella tillgångar	4 463	3 784	3 256	3 784
Varulager				
Lager av trygghetsprodukter	54	109	54	109
Summa materiella tillgångar och varulager	4 517	3 893	3 310	3 893

NOT 22**Upplupna ränte- och hyresintäkter**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Upplupna ränteintäkter	0	52	0	52
Upplupna hyresintäkter	0	0	0	0
Summa upplupna ränte- och hyresintäkter	0	52	0	52

NOT 23**Förutbetalda anskaffningskostnader**

	2019	2018
Föregående års avsättning av förutbetalda anskaffningskostnader	7 706	10 403
Årets avsättning	8 436	7 706
Årets avskrivning	-7 706	-10 403
Förutbetalda anskaffningskostnader vid årets utgång	8 436	7 706
Anskaffningskostnad med avskrivningstid inom ett år.	8 436	7 706

NOT 24**Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Förutbetalda hyreskostnader	580	600	580	600
Upplupna intäkter	57	8 066	57	8 066
Övriga förutbetalda intäkter och upplupna kostnader	5 186	244	4 947	0
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 823	8 910	5 584	8 666

NOT 25
Obeskattade reserver

	2019	2018
Utjämningsfond	22 948	22 948
Säkerhetsreserv	434 678	434 678
Periodiseringsfond räkenskapsår 2013	0	1 100
Periodiseringsfond räkenskapsår 2014	6 000	6 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2015	31 000	31 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2016	19 000	19 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2017	18 000	18 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2018	38 000	38 000
Periodiseringsfond räkenskapsår 2019	17 350	0
Summa obeskattade reserver	586 976	570 726

NOT 26
Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risk		Totalt	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Ingående balans	242 809	233 043	0	0	242 809	233 043
Under året intjänad premie från tidigare räkenskapsår	-242 809	-233 043	0	0	-242 809	-233 043
Årets avsättning	256 677	242 809	0	0	256 677	242 809
Utgående balans	256 677	242 809	0	0	256 677	242 809

NOT 27
Avsättning för oreglerade skador

	2019			2018		
	Brutto	Avgiven	Netto	Brutto	Avgiven	Netto
IB Rapporterade skador	556 949	-99 376	457 573	483 738	-56 386	427 352
IB Inträffade ej rapporterade skador	572 564	-127 578	444 986	566 320	-131 580	434 740
Avsättning för skaderegleringskostnader	37 229	0	37 229	29 756	0	29 756
Diskonteringsdifferens	-18 756	3 112	-15 644	-24 162	5 781	-18 381
Ingående balans *	1 147 986	-223 842	924 144	1 055 652	-182 185	873 467
Kostnad för skador som inträffat under innevarande år	476 885	-26 764	450 121	493 411	-47 926	445 485
Utbetalda försäkringsersättningar	-453 694	26 938	-426 756	-382 062	15 261	-366 801
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år	25 055	-31 941	-6 886	-19 016	-8 992	-28 008
Utgående balans	1 196 231	-255 608	940 623	1 147 985	-223 842	924 143
Utgående balans består av:						
UB Rapporterade skador	561 286	-113 407	447 879	556 949	-99 376	457 573
UB Inträffade ej rapporterade skador	603 946	-142 201	461 745	572 564	-127 578	444 986
Avsättning för skaderegleringskostnader	39 650	0	39 650	37 229	0	37 229
Diskonteringsdifferens	-8 651	0	-8 651	-18 756	3 112	-15 644
Utgående balans totalt	1 196 231	-255 608	940 623	1 147 986	-223 842	924 144

För skadelivräntor, inklusive mottagen återförsäkring avseende skadelivräntor, används den av EIOPA definierade diskonteringsräntekurvan. Den är framtagen för att motsvara riskfria räntesatser för relevanta durationer och baseras på marknadsnoteringar för svenska swapräntor.

För övrig försäkring används en fast räntesats baserad på den statsobligation som har löptid närmast åtagandenas genomsnittliga duration. För direkt trafikförsäkring och mottagen proportionell trafikåterförsäkring används räntesatsen 0 %, baserad på de senaste fem årens 7-åriga statsobligation. För mottagen icke-proportionell trafikåterförsäkring samt för sjuk- och olycksfallsförsäkring, såväl direktförsäkring som mottagen återförsäkring, används räntesatsen 0,40 %, baserad på de senaste fem årens 10-åriga statsobligation.

NOT 28
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Förmånsbestämda planer

I enlighet med UFR 6 redovisar bolaget förmånsbestämda planer som avgiftsbestämda.

Beskrivning av bolagets förmånsbestämda planer återfinns i not 1.

Avgiftsbestämda planer

Bolaget har avgiftsbestämda pensionsplaner för arbetare som helt bekostas av företaget. Betalningar till dessa planer sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2019	2018
Pensionsskuld K-försäkring	6 925	2 642
Summa avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	6 925	2 642

NOT 29

Återstående löptid finansiella skulder

Koncernen	På anfordran	<1 månad	1-3 månader	3-12 månader	2-5 år	>5 år
Skulder till kreditinstitut	0	0	168	505	2 696	19 803
Övriga skulder	0	0	15 008	0	0	0
Summa	0	0	15 176	505	2 696	19 803

Återstående löptid finansiella skulder

Moderbolaget	På anfordran	<1 månad	1-3 månader	3-12 månader	2-5 år	>5 år
Skulder till kreditinstitut						
Övriga skulder			14 508			
Summa	0	0	14 508	0	0	0

NOT 30

Övriga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Leverantörsskulder	8 490	13 459	8 154	13 095
Övriga skulder	24 791	21 275	24 628	21 252
Summa övriga skulder	33 281	34 734	32 782	34 347

NOT 31

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Upplupna löner och sociala avgifter	7 793	6 949	7 793	6 949
Förutbetalda hyresintäkter	224	2 054	119	1 976
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 394	5 362	824	3 887
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11 411	14 365	8 736	12 812

NOT 32**Ställda säkerheter**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Fastighetsinteckningar	29 550	29 550	0	0
För försäkringstekniska avsättningar f.e.r registerförda tillgångar	1 198 299	1 171 061	1 198 299	1 171 061
Summa ställda säkerheter	1 227 849	1 200 611	1 198 299	1 171 061

Säkerheter i fastighetsinteckningar har lämnats på grund av dotterbolaget Doktors Backe AB och Granaten AB:s lån för finansiering av dess fastighetsinnehav.

I enlighet med 6 kap. 30-31§§ Försäkringsrörelselagen (FRL) har bolaget registerfört de placeringstillgångar som används för skuldtäckning. Registerföringen innebär att försäkringstagarna har en förmånsrätt i tillgångarna enligt förmånsrättslagen. Tillgångarna kan tas i anspråk vid en eventuell insolvens.

NOT 33**Eventualförpliktelser/ansvarsförbindelser**

I bolagets avtal med Länsförsäkringar Bank (Banken) regleras hur stor provisionersättning Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad skall ha för den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att provisionersättningen skall avräknas visst vid var tid av Banken bestämt belopp om minst 80 % motsvarande de kreditförluster som vid var tid Banken bedömer kommer belasta Banken avseende av bolaget vid var tid förmedlade lån. Avräkning kan högst ske mot vad som motsvarar samtliga framtida utbetalningar av provisionersättning.

För bolagets åtaganden gentemot Trafikförsäkringsföreningen hänvisas till not 2.

NOT 34**Närstående****Närstående**

Som närstående personer till Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad koncernen räknas dotterbolag enligt not 16 bolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen samt övriga närstående.

Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt nära familjemedlemmar till dessa personer. Ersättningar till närstående nyckelpersoner såsom styrelseledamöter och ledande befattningshavare framgår av not 35. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Bedömningen om en närståenderelation föreligger eller inte har grundats på förhållandets ekonomiska innebörd och inte enbart på ägandet.

Närstående är som beskrivits ovan LFAB (Länsförsäkringar AB) - koncernen. LFAB har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel och att tillhandahålla sådan service till länsförsäkringsbolagen som av effektivitetsskäl ska produceras och tillhandahållas inom länsförsäkringsgruppen.

På balansdagen har moderbolaget fordringar och skulder enligt nedanstående tabell.

	Doktors Backe AB	Kristianstad Granaten AB	Tivoliparken AB	Sjöbygden Skog AB	Summa
Skulder	0	0	0	0	0
Fordringar	0	17 340	0	270	17 610

NOT 35**Anställda och personalkostnader**

Medelantalet anställda	2019	varav män	2018	varav män
Moderbolaget	112	42 %	110	43 %
Totalt	112		110	

Dotterbolagen har inte haft några anställda under 2019. Samtliga anställda är tjänstemän.

Könsfördelning i företagsledningen**Andel kvinnor**

Moderbolaget	2019	2018
Styrelsen	42 %	42 %
Övriga ledande befattningshavare	50 %	43 %

Kostnader för ersättningar till anställda

	2019	2018
Löner och ersättningar	64 245	57 585
Pensionskostnader avgiftsbaserade planer	12 217	11 802
Sociala avgifter	23 231	20 052
Summa kostnader	99 693	89 439

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter med flera och övriga anställda

	2019		2018	
	Styrelse, vd	Övriga anställda	Styrelse, vd	Övriga anställda
	3 966	60 279	3 817	53 768
Totalt moderbolaget	3 966	60 279	3 817	53 768

Bolaget har ingen utlåning till någon styrelseledamot eller verkställande direktören.

Ersättningar till ledande befattningshavare under året 2019

	Grundlön styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelsens ordförande	474	5	0	479
Styrelsens vice ordförande	223	5	0	228
Övriga styrelseledamöter	1 174	5	0	1 179
Verkställande direktören	2 095	84	702	2 881
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	7 218	164	3 610	10 991
Summa	11 184	263	4 311	15 758

Ersättningar till ledande befattningshavare under året 2018

	Grundlön styrelsearvode	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Summa
Styrelsens ordförande	474	0	0	474
Styrelsens vice ordförande	234	0	0	234
Övriga styrelseledamöter	1 183	0	0	1 183
Verkställande direktören	1 926	77	694	2 697
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	6 698	130	3 624	10 452
Summa	10 515	207	4 318	15 040

Styrelsearvode utgår inte till personalrepresentanter.

Enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II) (EU-förordningen) ska försäkringsföretag fastställa styrdokument för ersättningar. Bestämmelser om ersättningar följer även av Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Ersättningsprinciper

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Samtliga anställda i bolaget ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. Ersättningarna ska därigenom vara i nivå med branschen på den geografiska marknad där Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad är verksamt. Utformning och nivå på ersättningar sätts individuellt på en nivå som motiverar personalen med en tydlig koppling till respektive individs arbete och prestation.

Provisionsbaserad ersättning (rörlig ersättning)

Bolaget tillämpar inte provisionsbaserad eller målbaserad ersättning.

Pensioner

Bolaget har förmånsbestämd och premiebestämd pensionsplan i enlighet med bestämmelserna i kollektivavtal.

Bolagets förpliktelser avseende pensioner är täckta genom försäkringar i FPK (Försäkringsbranschens pensionskassa) och Länsförsäkringar Liv.

Bolaget tecknar för verkställande direktörens räkning pensions- och kapitalförsäkringar till en premie motsvarande 35 % av den pensionsgrundande lönen. Avtalad pensionsålder är 65 år.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller för försäkringsbranschen normala pensionsvillkor samt att bolaget bekostar en företagsägd pensionsförsäkring på ett prisbasbelopp per år.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Mellan bolaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida är verkställande direktören berättigad till ett avgångsvederlag på 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas mot andra inkomster under den tolv månadersperiod som följer direkt på anställningens avslutande.

För övriga befattningshavare i bolagets ledning gäller en ömsesidig uppsägningstid på tre månader. Vid uppsägning från bolagets sida utgår ett avgångsvederlag på 12 månadslöner.

Beslut om ersättningar

Utöver lön har inga andra ersättningar utgått till personer i ledande ställning under åren 2019 och 2018. De sammanlagda ersättningarna ingår i "ersättningar till ledande befattningshavare".

Arvoden till styrelsens ledamöter beslutas av bolagsstämman.

Ersättning till bolagets verkställande direktör bereds av styrelsens ersättningsutskott bestående av ordförande och vice ordförande och beslutas av styrelsen gemensamt. Beslut om ersättning till övriga befattningshavare i bolagets ledning delegeras av styrelsen till verkställande direktören som i samråd med ersättningsutskottet beslutar om dessa ersättningar.

Ersättningspolicyn i sin helhet finns att läsa på lansforsakringar.se

NOT 36**Arvoden och kostnadsersättningar till revisorer**

	2019	2018
KPMG		
Revisionsuppdrag*	0	239
Skatterådgivning	0	40
Andra uppdrag	0	218
PWC		
Revisionsuppdrag*	614	188
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	58	0
Andra uppdrag	151	46
LFAB Internrevision		
Revisionsuppdrag	279	257
Summa arvoden till revisorer	1102	988

*Varav dotterbolag 68 (115) tkr.
I arvoden ingår mervärdesskatt på 25 %.

NOT 37**Intäkter och kostnader per försäkringsklass**

	Totalt	Olycksfall och sjukdom	Motor- fordon kasko	Motor- fordon Trafik	Brand- och ann. egen- domsskada	Allmän ansvarig- het	Rätts- skydd	Summa direktförs.	Mottagen återförs.
Premieinkomst brutto	604 591	43 760	151 883	94 167	254 489	6 903	13 306	564 509	40 082
Premieintäkt brutto	590 724	42 606	148 305	93 296	249 487	6 724	13 058	553 475	37 248
Försäkringsersättningar brutto	-501 939	-52 254	-124 617	-115 537	-168 116	-3 133	-6 552	-470 210	-31 729
Driftskostnader brutto	-93 539	-7 178	-13 721	-11 333	-56 330	-1 637	-2 913	-93 111	-427
Resultat av avgiven återförsäkring	13 593	1 103	-286	43 327	-28 199	-925	-1 427	13 593	0
Skadeprocent brutto	85,0 %	122,6 %	84,0 %	123,8 %	67,4 %	46,6 %	50,2 %	85,0 %	85,2 %

NOT 38**Väsentliga händelser efter verksamhetsåret**

Inga väsentliga händelser har inträffat efter verksamhetsåret.

NOT 39**Återbäring**

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
IB Återbäring	4 108	100 000	4 108	100 000
Under perioden reglerad återbäring	474	-95 892	474	-95 892
Återföring av tidigare beslutad återbäring	-3 582	0	-3 582	0
Avsättning till återbäring	0	0	0	0
Summa avsatt för återbäring	1 000	4 108	1 000	4 108

NOT 40

Övriga tekniska kostnader och intäkter

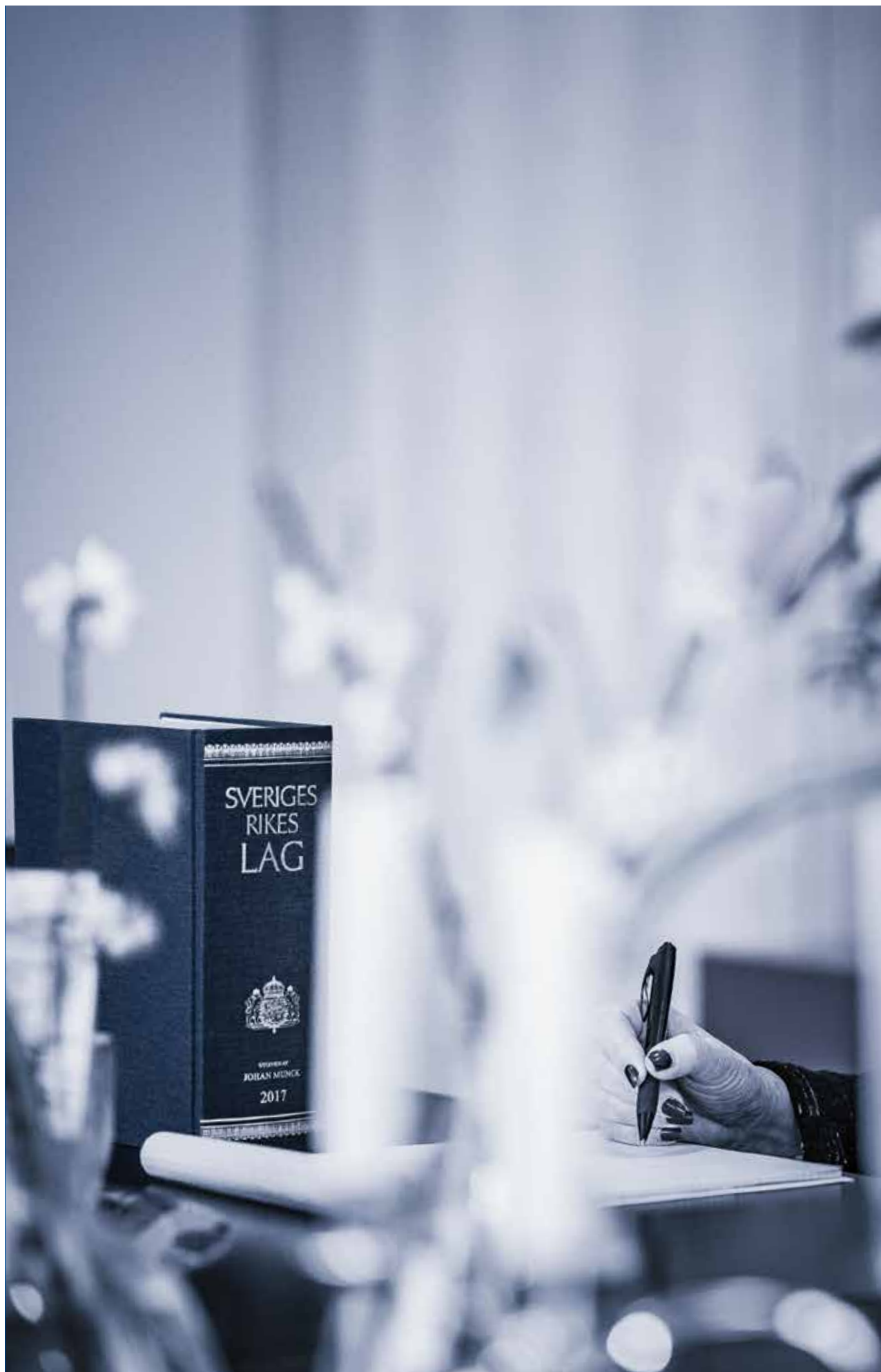
Trafikförsäkringsföreningen (TFF) är ett samarbetsorgan för Sveriges trafikförsäkringsbolag. Verksamheten styrs i huvudsak av reglerna i trafikskadelagen och trafikförsäkringsförordningen. Alla försäkringsbolag som har tillstånd att bedriva Trafikskaderörelse i Sverige ska enligt trafikskadelagen var medlemmar i TFF. TFF ansvarar även för administrationen av Trafikskadenämnden (TSN) som verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringsområdet. TFF:s verksamhet finansieras i enlighet med trafikskadelagen av medlemmarna. Det underskott som uppstår inklusive kostnaden för TSN fördelas på medlemmarna utifrån marknadsandelar inom området trafikförsäkring.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2019	2018	2019	2018
Trafikförsäkringsföreningen (TFF) årskostnad prognos	-3 570	-3 015	-3 570	-3 015
Avräkning av tidigare årskostnader TFF	797	772	797	772
TFF via LFAB inkl justering 2018	657	-421	657	-421
Summa övriga tekniska kostnader/intäkter	-2 116	-2 664	-2 116	-2 664

NOT 41

Förslag till behandling av vinst

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att årets vinst, kronor 254 434 940, jämte balanserad vinst, kronor 1 086 698 173 totalt kronor 1 341 133 114 överföres i ny räkning. Samtidigt föreslås att moderbolagets och koncernens resultat- och balansräkning fastställs.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Göinge - Kristianstad,
org.nr 537000-2320

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Länsförsäkringar Göinge - Kristianstad för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets och koncernens styrelse i enlighet med revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Vår revisionsansats

Revisionens inriktning och omfattning

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentliga felaktigheter i de finansiella rapporterna. Vi beaktade särskilt de områden där verkställande direktören och styrelsen gjort subjektiva bedömningar, till exempel viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som har gjorts med utgångspunkt från antaganden och prognoser om framtida händelser, vilka till sin natur är osäkra. Liksom vid alla revisioner har vi också beaktat risken för att styrelsen och verkställande direktören åsidosätter den interna kontrollen, och bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Vi anpassade vår revision för att utföra en ändamålsenlig granskning i syfte att kunna uttala oss om de finansiella rapporterna som helhet, med hänsyn tagen till koncernens struktur, redovisningsprocesser och kontroller samt den bransch i vilken koncernen verkar.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning påverkades av vår bedömning av väsentlighet. En revision utformas för att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida de finansiella rapporterna innehåller några väsentliga felaktigheter. Felaktigheter kan uppstå till följd av oegentligheter eller misstag. De betraktas som väsentliga om enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med grund i de finansiella rapporterna.

Baserat på professionellt omdöme fastställde vi vissa kvantitativa väsentlighetstal, däribland för den finansiella rapportering som helhet. Med hjälp av dessa och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning och våra granskningsåtgärders karaktär, tidpunkt och omfattning, samt att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på de finansiella rapporterna som helhet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden.

Särskilt betydelsefullt område

Värdering av avsättningar för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador utgör en väsentlig balanspost som baseras på beräkningar och bedömningar om framtida utfall av kostnaden för inträffade skador. Faktorer som beaktas vid bedömningen är bl a avvecklingstid och skademönster.

Bolaget använder vedertagna aktuariella metoder för beräkningarna av avsättningar för oreglerade skador. Bolagets avsättningar avser ett flertal olika produkter där egenskaper hos produkterna påverkar beräkningsmodellerna.

Se not 1 till årsredovisningen – Redovisningsprinciper (Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna samt Avsättningar för oreglerade skador), not 2 – Risker och riskhantering samt not 27 – Avsättning för oreglerade skador.

Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området

Våra revisionsåtgärder har omfattat, men inte uteslutande utgjorts av: Bedömning av utformning och testning av effektiviteten hos kontrollerna inom processerna för att beräkna oreglerade skador. Dessa kontroller avser bl a kontroller av indata, kontroller av aktuariella beräkningar, kontroller inom rutinen för skadereglering och bokföring.

Vår granskning har också omfattat bedömningar av använda aktuariella metoder och modeller. Vi har även utmanat och bedömt företagsledningens antaganden.

Vidare har vi utfört egna beräkningar för att säkerställa att avsättningarna är rimliga. PwC:s egna aktuarier biträdde vid revisionen.

Värdering av finansiella instrument som värderas till verkligt värde i nivå 3

I värderingen av finansiella instrument i nivå 3 används icke observerbara indata för beräkningar av verkligt värde. Bolagets aktier i nivå 3 utgör en väsentlig del av balansposten aktier och andelar.

Se not 1 till årsredovisningen – Redovisningsprinciper (Klassificering av finansiella instrument) samt not 19 – Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder per värderingskategori.

Vi har granskat bolagets processer för värdering av nivå 3-innehav. Vi har även bedömt de modeller och metoder som bolaget använder vid värderingen.

För värderingar som är beroende av icke observerbara indata eller som kräver en högre grad av bedömningar har vi utmanat de antaganden och metoder som bolaget använt. Vi har även, baserat på bolagets värderingar, utfört kontrollberäkningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1-23. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS, såsom de antagits av EU, och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå

på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis

avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Göinge - Kristianstad för år 2019 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon

försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget

- på något annat sätt handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med försäkringsrörelselagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med försäkringsrörelselagen.

PricewaterhouseCoopers AB, 113 97 Stockholm, utsågs till Länsförsäkringar Göinge - Kristianstads revisor av bolagsstämman den 25 april 2019 och har varit bolagets revisor sedan 26 april 2018.

Stockholm den 28 februari 2020

PricewaterhouseCoopers AB

Eva Fällén

auktoriserad revisor

STYRELSE

Från vänster:

Tomas Bengtsson
/Lantmästare Broby
2017-2020

Göran Rubin
/Företagare Bromölla
2019-2022

Anna Bumark
/Arbetsagarrepresentant
2019-2020

Stefan Everbring
/Företagsekonom Yngsjö
2018-2021

Niklas Sigesgård
/Advokat Hässleholm
2018-2021

Göran Trobro
/Ordförande / Lantmästare Tollarp
2017-2020

Camilla Lahger
/Arbetsagarrepresentant
2019-2020

Therese Collin Svensson
/Företagare Broby / Fritidsans-
varig Östra Göinge 2019-2022

Maria Hofvendahl Svensson
/Företagare Åhus
2017-2020

Gunnel Smedstad
/Civilingenjör Tjörnarps
2019-2022

Kenneth Strömbeck
/jur. kand Brösarp
2019-2022

Mats Stureson
/Företagare Hörja
2017-2020

Från vänster: **Renée Carlsson**/Hållbarhet- och kommunikationschef, **Per Vallbo**/Skadeförord, **Ann Ohlsson**/Chef utveckling & affärsstöd, **Petter Berg**/CFO, **Niklas Larsson**/Vd, **Ann-Christin Lindahl**/Affärsrådeschef Företag/Lantbruk, **Anders Axelsson**/HR-chef, **Agneta Wennberg**/Affärsrådeschef Privat

FÖRTECKNING ÖVER FULLMÄKTIGE

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
1 Brönnestad, Finja, Häglinge, Hörja, Matteröd, Röke, Norra Mellby,Västra Torup <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Per Gunnarsson Karl-Axel Axelsson Bo Johansson Evert Johansson Bengt Nilsson Annika Sankilampi	Magnus Almström Bengt Johansson Eva Turesson Gert Lindkvist
2 Araslöv, Vinslöv <i>Mandatperiod 2019-2021</i>	Pernilla Mårtensson Magnus Pahlmark Henrik Lundstedt	Bertil Nilsson Ingrid Sjöstedt Maritha Hamrin
3 Hässleholm Stoby, Vankiva <i>Mandatperiod 2020-2022</i>	Anders Nilsson Anders Karlsson Anders Nilsson Anna Johansson	Anders Johansson Maria Gustafsson Gunilla Fager
4 Farstorp, Hästveda, Norra Åkarp, Verum, Vittsjö <i>Mandatperiod 2019-2021</i>	Henrik Kristiansson Sigvard Gustavsson Rose-Marie Nilsson Thomas Sjögren Krister Johnsson	Carl Persson Cindie Velin Lina Jönsson Filip Olsson
5 Osby, Örkened <i>Mandatperiod 2020-2022</i>	Thomas Poppe Billy Lindholm Claes Jansson	Lenita Andersson Kristoffer Stoltz
6 Broby, Glimåkra, Emmislöv, Hjårsås, Knislinge-Gryt <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Lars Gustavsson Roland Johnsson Inge Lennartsson Bo Svenle	Tommy Axelsson Bo Pehrsson
7 Bromölla, Näsum Oppmanna-Vångå <i>Mandatperiod 2019-2021</i>	Mats-Inge Thuresson Anna Holmer Karin Widerberg Charlotte Åkesson	Mats Hansson Magnus Svensson

VALDISTRIKT	FULLMÄKTIGE	SUPPLEANT
8 Kristianstad, Nosaby, Vä <i>Mandatperiod 2020-2022</i>	Martin Nilsson Hans Wessberg Jan Svensson Bertil Nilsson Lennart Olsson Kenneth Johnsson	Roland Lindekrantz Fredrik Winberg
9 Tollarp, Träne <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Lars Nilsson Tore Jönsson Henry Svensson Siv Nackmar	Håkan Strandberg
10 Fjällinge, Åhus <i>Mandatperiod 2020-2022</i>	Margareta Albrektsson Håkan Pettersson Magnus Andersson	Magnus Ericsson Ingrid Knutsson Roger Nilsson
11 Degeberga, Everöd <i>Mandatperiod 2018-2020</i>	Monica Frangeur Eva Johansson Jonas Ohlsson	Salvatore Giuffrida
12 Brösarp, Kivik <i>Mandatperiod 2019-2021</i>	Marie Andersson Thord Andersson Susanne Johansson Sven-Olle Svensson	Benny Grönberg Anna-Karin Gudmundsson

VALBEREDNING

Inköpare Tommy Hedman, Hässleholm	2018-2021
Advokat Ingmar Kristiansson, Tormestorp	2017-2020
Agronom, Börje Emilsson, Kristianstad	2017-2020
Företagare, Sven-Olle Svensson, Ravlunda	2018-2021
Lantbrukare Torsten Nilsson, Vinslöv	2019-2022
Lantbrukare Charlotte Åkesson, Bromölla	2019-2022

REVISORER

PricewaterhouseCoopers AB

Ord & uttryck

Avsättning för ej intjänade premier

I bokslutet gjorda avsättningar för inbetalda premier som avser kommande verksamhetsår.

Avsättning för oreglerade skador

I bokslutet gjorda avsättningar för beräknade ännu ej betalda försäkringsersättningar.

Avvecklingsresultat

Vinst eller förlust vid bokslutstillfället som uppkommer på den ersättningsreserv som har avsatts i närmast föregående bokslut. Beror på att vissa i reserven ingående skador under året har slutreglerats med annat belopp än det reservsatta.

Direktavkastningsprocent

Nettot av räntetäkter, räntekostnader, utdelning på aktier och andelar och överskott på egna fastigheter i procent av tillgångarnas marknadsvärden.

Direkt försäkring

Försäkringsaffär som avser avtal direkt mellan försäkringsgivare (försäkringsbolag) och försäkringstagare. Försäkringsbolaget är – till skillnad från vid indirekt försäkring – direkt ansvarig gentemot försäkringstagarna.

Diskontera

Nuvärdesberäkna, det vill säga, räkna om till dagsaktuellt värde med hänsyn tagen till förväntningar om framtiden.

Driftskostnadsprocent f.e.r.

Driftskostnader för egen räkning i förhållande till premieintäkten för egen räkning.

För egen räkning (f.e.r.)

Den del av försäkringsaffären som ett försäkringsbolag själv står risken för och som alltså inte återförsäkras hos andra bolag.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen

Eftersom premierna betalas i förskott och viss tid förflyter från det en skada inträffar till dess ersättning utbetalas, ackumuleras hos bolaget kapital, som ger avkastning. Den beräknade räntan på detta kapital överförs i resultatredovisningen från finansrörelsen till försäkringsverksamheten.

Kapitalbas

Med kapitalbas menas det tillgängliga kapitalet. Ett försäkringsbolags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital.

Koncession

Tillstånd från Finansinspektionen att driva försäkringsbolag.

Konsolideringsgrad

Relation mellan konsolideringskapital och premieinkomst för egen räkning uttryckt i procent.

Konsolideringskapital

En sammanfattande benämning på eget kapital, obeskattade reserver samt latent skatteskuld.

Kvardröjande risker

Tillägg till avsättning för ej intjänade premier som görs om denna avsättning i en eller flera objektgrupper bedöms otillräcklig för att täcka förväntade skade- och driftskostnader för gällande försäkringar fram till närmaste förfallodag.

Laganpassad IFRS

Användande av internationella redovisningsregler i den utsträckning de inte kolliderar med svenska lagar.

Mottagen återförsäkring

Med mottagen återförsäkring avses försäkringsaffär som mottages från andra försäkringsföretag. Mottagande bolag har i detta fall inget direkt ansvar gentemot försäkringstagarna.

NKI (Nöjd Kund Index)

Ett index för kundnöjdhet, dvs hur nöjda kunderna är med det företag de handlar med.

NPS (Net Promoter Score)

Ett nyckeltal som används i kundundersökningar som bygger på frågan: "Hur sannolikt är det att du skulle rekommendera det här företaget till en vän eller kollega?"

Placeringstillgång

Tillgång som har karaktär av kapitalplacering. Hit räknas i försäkringsbolag fastigheter och värdehandlingar som inte är avsedda att stadigvarande brukas eller innehas i rörelsen.

Premieinkomst

Premieinkomsten är den totala bruttopremien avseende direkt försäkring och mottagen återförsäkring som inbetalts eller som kan tillgodoföras bolaget med anledning av försäkringsavtal vars försäkringsperiod påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Premieintäkt

Premieintäkten består av avsättning för ej intjänade premier vid årets början plus betalda premier minus avsättning för ej intjänade premier vid årets slut med hänsyn tagen till kvardröjande risker.

Skadebehandlingsreserv

De skador som ingår i avsättning för oreglerade skador kommer att medföra vissa driftskostnader. För dessa förväntade kostnader avsätts i bokslutet en skadebehandlingsreserv.

Skadelivränta

Ersättning för inkomstförlust som betalas ut månatligen av försäkringsbolaget, bl.a. vid trafikskador.

Skadeprocent

Förhållandet mellan skadekostnad och premieintäkt, uttryckt i procent.

Soliditet, justerad

Beskattat eget kapital inklusive övervärden i tillgångar plus obeskattade reserver efter avdrag för latent skatt, i förhållande till balansomslutningen.

Solvensmarginal

Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett försäkringsbolag behöver. Beräkningen görs utifrån bolagets premieinkomster samt dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garanti-beloppet (ett fast belopp som inte styrs av bolagets affärsvolym, utan av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Säkerhetsreserv

Frivillig reserv som utgör en kollektiv förstärkning av avsättningar för ej intjänade premier och för oreglerade skador.

Totalavkastningsprocent

Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året i procent av tillgångarnas genomsnittsvärde värderade till marknadsvärden.

Uppskjuten skatt

Beräknad skatt på det orealiserade resultatet av avser placeringstillgångar och obeskattade reserver.

Utjämningsfond

Belopp motsvarande redovisad vinst i försäkringsrörelsen kunde till och med 1990, utan att beskattas, överföras till en särskild utjämningsfond. Fonden får tas i anspråk endast för att täcka förlust i försäkringsrörelsen.

Återförsäkring

I de fall ett försäkringsbolag inte kan eller vill bära hela det ansvar ett försäkringsåtagande innebär, återförsäkrar bolaget dessa åtaganden hos andra försäkringsgivare. I resultatanalysen kan resultatet avläsas av såväl den avgivna som den mottagna återförsäkringen.

Ömsesidigt ägda försäkringsbolag

Försäkringsbolag som helt och hållet ägs av de kunder som har försäkringar i bolaget. Eventuell vinst går tillbaka till kunderna i form av återbäring, lägre premie eller ökad service.

Kristianstad Tivoligatan 6, Box 133, 291 22 Kristianstad, 044-19 62 00 | Hässleholm Andra Avenyen 14, Box 54, 281 21 Hässleholm, 0451-489 00
E-post info.goinge-kristianstad@lansforsakringar.se

lansforsakringar.se/goinge-kristianstad

Länsförsäkringar
Göinge-Kristianstad
Bank & Försäkring